The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBE LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 39. Brooklyn, N. Y. 24 d. Rugsėjo (September) 1913 m. Metai XXVIII
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

MUSŲ JAUNUOMENĖ.

Laikas — tai tekantis vanduo. Laikas bėga neatsižvelgdamas. Kas praėjo — atgal nesugrįš. Kas tėmija gyvenimo bėgį, tai vaidentuvei sutveria stebėtinus vaizdus. Atskirai paėmus ir išanalizavus, kaip individuališko asmens praeitį, taip ir abelnai draugijos arba atskirų tautų, pamatome, ką laikas atnešė, paliko bei nusinešė.

Žmonijos historija, kaip ji sena, taip ji yra ir įvairi.

Užsiminus apie abelną žmonijos historiją, taip ir veržiasi plunksna šį-tą plačiau pabrėžti. Bet mano straipsnelio antgalvis labai siauruose rėmuose įstatytas, ypač žodis „musų" verste verčia apsistoti vientik prie lietuvių.

Pažvelgus apie 30 metų atgal, tai musų tautos pulsas jau matės tik mažajame pirštelyje. Kultura gi išrodė, kad jau buvo sudėta žiaurių aplinkybių karste, tiktai dar ko tai laukė neuždengta nuožmaus likimo uždankčiu.

Nuo XVI šimtamečio iki Duonelaičio mes taip kaip ir nieko neturime savo originalio.

Mes žinome, kad kulturos pamatas — svietiška inteligentija. Bet musų inteligentija — jei taip galima pasakyti — iki tam laikui buvo ištižus susmukus. Veiklesnės inteligentijos likimas buvo panašus audros nuskandintam žvejų laiveliui. Juos, tuos inteligentus, svetimtautiškos, patrijotiškos bei politiškos bangos pagavę mėtė-blaškė užmiršties jurių platumoje. Jie retkarčiais suvaitodavo mums svetima, ne visiems ruprantama kalba. Bet vietoje išeiti ant sausžemio, jie kankinosi klaidų bangose iki tos bangos besiblaškydamos galutinai juos sudaužydavo į juodo gyvenimo uolą. Tokiu budu musų kulturos reikalai paliko „negramotnai" šviesuomenei - kunigėliams. Kam-kam, o jau Lietuvai kunigija tiek šviesos suteikė, kiek neregiui akiniai. Tokia šviesa — vilko akįs juodojo naktyje. Nuo XVI iki XVIII šimtmečio apart vertimo biblijos ir poterių jokis popierius nematė lietuviškų žodžių. Bet ir biblijos nuotrupos ir nelemti poteriai, nelemtai sudarkytoje kalboje, — protestoniškos lietuvių dvasiškijos iš-dava. To ir šiandieniniai katalikiški kunigai negincys. Tiesa, jau XVII šimtmetyje matosi ir katalikų dvasiškijos „literatiški" darbai. Bet... tai pamėgdžiojimas liuteronų — biblija, poteriai.

Ir tokios nuoperšos ant lietuviškos dirvos tysojo iki XIX šimtmečio.

Sujudinančiai griaudingos tu laikų inteligentų biografijos. Bet idėjos šviečianti žvaigždelė pridavė jiems kantrybės ir energijos pasiaukauti visos tėvynės labui.

Jie dar jaunikaičiais budami atsidurė gyvenimo sukuryje. Jųjų gyvenimas buvo augščiausia mokykla. Jie permatė, kad dvasiški tėveliai nesuteikia reikalingos šviesos Lietuvos padangei, kad poteriai — akių trachoma. XIX šimtmečio musų veikėjai jaunučiai, yt meilės dievukas, apsišarvojo mokslu-idėja ir, pagriebę kardą-plunksną, stojo į kovą su tamsybės bei prietarų milžinu.

Musų kulturiškas atgijimas—dar kudikis. Apšvietos nešėjas, kulturos pamatas—jaunuomenė.

Musų jaunuomenė — tai bėgančio laiko apsireiškimo ženklas, gyvo šaltinio srovė. Žinoma, pirmoje vietoje reikia sumanaus vadovo ir tinkamo prižiurėtojo, to, taip sakant, dailės ir kulturos veikiančio fontano- jaunuomenės.

Tais uoliais ir energiškais prižiurėtojais, kelrodžiais—rods nesuklysiu pasakęs — yra musų moksleivija. Kas nežino „kontrabandų laikų"? Kas nežino „Aušros" ir „Varpo" laikų? Kas nežino politiškos bei literatiškos audros 1905 m? Kas toliausiai ištiesė rankas į brėkštančio ryto saldžios vilties besišypsojančią saulutę virš minėtame laike? Kas visuomet yra pasirengęs nukentėti pinigiškai, fiziškai ir net kartais intelektuališkai daugiaus už kitus, negu už save? Kas yra dainorių rateliai? Kas yra laikraščių skaitytojai? Kas yra literaturos platintojai? Kas yra sceniškų veikalų vaidintojai? Žodžiu, musų dvasiškas penas, proto žibintuvas — tai musų jaunuomenė.

Lietuvos jaunuomenė-moksleivija ne tik laikraščius puošia, bet jie nepraleidžia mažiausios progos (ypač vakacijų laike) pamokinti jaunuomenę.

Lietuvos jaunimas jau neužsiganėdina vien tik bažnytinių priedermių atlikimu. Jam moksleivio vienas rankos mostelėjimas tiek reiškia, kaip palestiniečiams Maižiaus lazdelė. Užtat Lietuvoje moksleivija didinas, auga. Bet ar tiktai Lietuvoje taip dedasi? Ar Amerikos lietuvių jaunuomenė užsiganėdina vietoje vyžų lekeruotais čeverykais? Ar jie užsiganėdija šilkinėmis pančiakomis ir auksiniais žiedais bei laikrodėliais, o tuščia iš Lietuvos atvežta makaule? Anaip tol! Gan daug atsiranda ir tokių lietuvių bei lietuvaičių, kurie visai nesirupina proto lavinimu ir mokslo dalykais — jiems tiktai rupi tuštybės ir smaguriavimai. Bet... tas nereiškia, kad visi tokiais yra.

Amerikos lietuvių jaunuomenė — taipgi stengias neatsilikti veikime nuo jaunuomenės Lietuvoje, o tankiai ją ir pralenkia

Sunku čia išrodyti visus jaunuomenės nuopelnus. Užteks pasakius, kad jeigu lietuvių apgyventoje kolonijoje nesiranda veikiančio jaunimo, tai ten viskas apmirę; vientik nuobodumo šešėliai slankioja.

Il tai dar ne viskas.

Kaip minėjau, ta jaunuomenė ne tik neužsiganėdina paviršutiniai - švaresniu šios šalies gyvenimu, bet ji gi neužsiganėdina ir paviršutiniu apsišvietimu, kurį čia atkeliavę įgijo.

Pereitą metą Amerikos lietuvių moksleivių susivažiavimas parodė džiuginantį apsireiškimą. Ir kur čia nesidžiaugti? Čia reikia stebėties, kad — iš vienos pusės užvydėdami savo draugams, iš antros — norėdami pažinti pasaulį ir patįs save — tie vyrukai, sutaupę kiek centų, neatsižvelgdami ant visų laukiančių sunkenybių, stoja į mokyklą. Juk prie tokio mažo užmokesnio ir prie tokio pragyvenimo brangumu svajoti apie mokyklą, reikia turėti energijos bei pasišventimo viską iškęsti.

Bet geri norai ir viltis viską atsiekia. Pernykščiame moksleivių susivažiavime Chicagoje pasirodė, kad lietuviai mokinasi ne tiktai Valparaiso, bet ir Kankakee, Ill., Chicagoje, Philadelpphijoje, Peru, Ill., Orchard Lake, Mich., Montreal'yje, Canada ir tt. O kiek jų yra tose kolegijose, tai apie tą tik tuomet sužinosime, kuomet jie užbaigę kokį kursą, jieškos duonos lietuvių tarpe.

Patsai Amerikos Moksleivių Susivienijimas liudija, kad Amerikos moksleiviai yra pasiryžę dirbt savo žmonių labui, t. y. lietuvių labui. Žinoma, tarpe moksleivių atsiranda ir žemos dvasios vyrukų, bet juk tokių visur yra.

Amerikos moksleiviai beveik visi patįs save maitina.

Su vargu pasiektas mokslas bus su džiaugsmu pasidalintas su savo vientaučiais.

Kokius dievus mes garbinsim, kokias idėjas platinsim, tai vis juk tarpe savo žmonių...

Pr. S. Žuravlis.

L. M. ir D. Dr-jų atstovų maršrutas.

Scrantono ir apielinkės svečių priėmimui komitetas praneša, jog d-ras Basanavičius ir p. Yčas lankysis Pennsylvanijos valstijoj šiose vietose:

Spalio 12 d. Scranton, Pa., o vakare Pittston, Pa.
Spalio 13 d. Wilkes Barre, Pa. ir Edwardsville, Pa.
Spalio 1 4d. Plymouth, Pa.
Spalio 14 d. Plymout, Pa.
Spalio 16 d. Forest City, Pa.

Peržvalga.

// Delei protesto.

Brooklyno pasiuntinių priėmimui komiteto protestas, kuris tilpo keliuose lietuvių laikraščiuose, kaip iškalno buvo tikima, padarė į lietuvius savo įspudį. Vieni prisiunčia tiems laikraščiams, kuriuose tilpo protestas, savo parašus, kuriais liudyjo, jog su protestu sutinka, o kiti gi net siųsdami savo parašus padėjimui po protestu pasisako, kad skiria Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų namams Vilniuje ne mažas aukas. Taip, pritardami Brooklyno komiteto protestui bei protestuodami prieš „Kovos" ir „Laisvės" šmeižimus d-ras J. Kaškiaučius aukoja Liet. M. ir D. Dr-jų namams 100 dol.; p. Vasiliauskas, SLRKA. sekretorius—100 dol.; p. A. Povilaika — 100 dol.; p. K. Kažemėkas — 100 dol.; p. St. Miliauskas — 10 dol. 50 centų.

Daugybė ženklų, musų visuomenėje apsireiškiančių, byloja kad musų visuomenė moka pagerbti savo tautos darbininkus ir supranta savo tautos reikalus. Jau taip lengvu budu musų hypokritai musų visuomenės nebesuvils ir nebeatitrauks nuo tautos reikalų, kurie butinai remtini; musų visuomenė jau supranta, kas yra naudinga ir kiek išgalėdama remia. Jinai jau žino, kad lietuvių tauta ligi to kulturos laipsnio pakilo, kada jau savi Tautos Namai, kurie ateityje bus mokslo ir dailės židiniu, butinai reikalingi ir kad tos iniciatives tokiuos namus įkurti nebegalima kampan stumti. Visur maloniai pasitinka L. M. ir D. Dr-jų atstovus, dr-ą Basanavičių ir p. Yčą, ir kiek kas išgali aukoja Tautos Namams.

Matome, kad parašai po protestu siunčiami net ir tiems laikraščiams, kuriuose protestas netilpo. „Štai „Saulės" redakcija prisiuntusiems parašus po protestu pataria siųsti „Tėvynės" ir „Draugo" redakcijoms. Prie šito „Sauulės" nurodymo reikėtų šis bei tas pridėti ir paaiškinti, bet tiek to —ji irgi „savotiška logika" vaduojasi ir „savaip" į dalykus žiuri, kaipir musų socialistiškoji laikraštija.

Musų socialistiškoji laikraštija, kuri nestengia išvysti giedrios lietuvių tautos ateities, kuri nedrįsta ateitin giedriom akim pažvelgti mato jon gludančius savo vaidentuvės piešiamus šešėlius, išnykimo baisuolius ir kitus jais gązdina.

*

// Dar apie operą „Vestuvės".

„Vien. Liet." N36, vietinių žinių skyriuje, jau buvome minėję apie p. M. Petrausko operą „Vestuvės", kurią jisai pasiuntęs žinomam impresariui H. O. Hammersteinui. P-as Petrauskas negaudamas nuo p. Hammersteino apie savo operą jokios žinios ir budamas Brooklyne, tečiau negalėdamas su juo pasimatyti bei pasikalbėti, įgaliojo p. Strumskį, idant jisai sužinotų, kas manoma daryti ir ar manoma tą operą į anglų kalbą versti. Bet p. Hammersteinas p. Strumskiui atsakęs, kad apie tokią operą nieko nežino ir kad tokios operos pas save neturįs. Delei to tai p. Petrauskas dabar štai ką mums rašo:

„Gavau iš krasos atsakymą, kad H. O. Hammersteinas „Vestuves" gavo 24 gegužės, kaip jam buvo siųsta. Tiesiog negaliu suprast jo užsigynimo ir neatsakinėjimo į mano laiškus. Aš pats, budamas trumpai praeitą laiką Brooklyne, negalėjau pasimatyti su Hammersteinu, įgaliavau p. Strumskį, kuris su Hammersteinu kalbėjosi ir Hammersteinas prieš p. Štrumskį užsigynė ,kad jokių „Vestuvių" nuo M. Petrausko nagavęs. Krasa-gi man suteikė parašą, liudijantį, kad jis tą veikalą gavo. Priseis reikalauti sugrąžinimo savo veikalo kitokiuo budu. **M. Petrauskas".**

// Žydai vokiečių laikraštijoje.

Po tokiu antgalviu tilpo viename iš paskutiniųjų „Vilties" nr. straipsnis, kuriame išrodoma, kad didžioji dalis vokiškoj kalboj einančių laikraščių yra žydų rankose. Laikraštija, be abejo, lošia svarbiausią rolę visuomenės bei politiškame gyvenime — su laikraščiu nuomonėmis turi skaityties net valstijų vyriausybės, Taip dalykams stovint, aišku, jog geriausiai galima veikti bei pravesti pageidaujamas idėjas, paėmus į savo rankas spaudą bei laikraštiją. Ypač tą gerai suprato žydai, kurie ir pasistengė įgyti tuos galingus ginklus. Ir ot nesenai vienas Leipeigo laikraštis apskaitė, kad beveik visi žymesnieji vokiečių laikraščiai yra žydų rankose ir tinkamai gina jų reikalus. Užtiesą labai įdomus apsireiškimas — kaip kairieji, taip ir liberalų net ir taip vadinamieji vyriausybės vokiečių laikraščiai yra žydų leidžiami, rašomi ir redaguojami.

Čia paminėsime didžiausią Berlino laikraštį „Berliner Tageblatt" (įsteigtas 1870 m. žydų reikalams ginti), jo pigųjį išleidimą „Berl. Morgenzeitung", demokratų laikraštį „Berliner Volkszeitung", „Berl. Boersen-Courier", „Berliner Morgenpost", „Abendpost", „eBrl. Algemeine Zeitung", „Vosische Zeitung" ir daug-daug kitų.

Yra daug laikraščių, kurie užsiima vien tiktai žydų reikalų apgynimu.

Beveik visi savaitraščiai taipgi yra žydų leidžiami; jų rankose ir žymesnieji pašaipos laikraščiai. Žydų rankose net madų, ukio ir namų reikalų laikraščiai. Tarp ko kito žydų rankose yra apie 90 įvairių specialių laikraščių.

Apskelbimai irgi žydų rankose. Taip, pavyzdin, plačiai žinoma Možės firma yra paėmusi nuomon apskelbimus 95 didelių dienraščię bei laikraščių ir turi reikalus su 4,000 didesnių laikraščių.

Kaip matome, žydeliai nesnaudžia. Jie suprato, kad apart vienybės ir pinigų geriausiu ginklu su neprieteliais gali but spauda. Taip, tą jie suprato ir tinkamai pasinaudojo.

*

// Naujas laikraštis Škotijoje.

„V." praneša, kad apsigyvenęs Glasgove (Škotijoje) kun. P. Kemešis žadąs leisti naują lietuvių laikraštį, pašvęstą lietuviams-išeiviams. Naujasai laikraštis vadįsiąs „Žvakė".

Galima manyti, kad greitu laiku pavidale laikraščių turėsime įvairios rųšies šviesas bei kitus gamtos „prajovus". Dėkavot Dievuliui, jau turime **Saulę, Žvaigždę, Aušrą, Vaivorykštę, Spindulį, Žiburį,** o štai bus ir **Žvakė.** Kokių gi dar stokuoja į

šitą kompaniją? Be abejo susilauksime ir jų (gaila, kad musų „gerbiamas'' mėnulis tapo visai užmirštas) — reikia viltie, ypač kad turime **Viltį**, o jei kas sustoja, apsilpsta, apsivelia, tai juk visad galima išsiplukdyti raminančiame ir gaivinančiame **Šaltinyje.**

*

// „Draugo''
redaktorius serga.

„Draugo'' N38 rašo, jog apsirgęs kun. A. Kaupas, „Draugo'' redaktorius ir išvažiavęs gydyties į Sacred Heart Sanitarium, Milwaukee, Wis. Dėlei to, ligi jam pasveiksiant, „Drauge'' nebus „Redakcijos Pastabų''.

Politikos savaite

MEKSIKA.

Dabartinis Meksikos prezidentas Huerta savo rašte, kurį skaitė rugsėjo 15 d. vakare Meksikos kongrese, pabriežęs, kad busiantieji Meksikos prezidento ir viceprezidento rinkimai, kurie bus spalio mėnesyje, busią teisingi. Tuli iš skaityto rašto išskaitė, buk jisai atsisakysiąs nuo savo kandidaturos. Mat, jisai savo rašte pabriežęs, jog pavedimas valdžios kitam, butų didžiausiu jo tarnystės triumfu.

Sulig Huerta'os nuomone, kad ligi šiol Meksikoje dar neįvyko pageidaujamoji ramybė, reikia kaltinti ne ką kitą, kaip tik Amerikos valdžią. Amerikos administracija, atsisakydama pripažinti dabartinę Meksikos valdžią, tiktai trukdžiusi ramybės įvykdinimą. Tečiau jis pilnai tikįs, kad ramybė neužilgo įvyksianti.

Tokios entuziastiškos Neprigulmybės šventės, kokia šiemet buvo, nuo 1910 metų Meksikoje niekas nematęs. Kur tik prezidentas Huerta pasisukęs, visur žmonės linksmai jį sveikinę. Važiuojant jam į Nacionalinį Palocių jo vežimą apipylė gėlėmis ir „konfeti''.

Nežiurint to, kad oras buvo miglotas bei smulkutis lietus linojo, daugelis tukstančių žmonių buvo susirinkę porodų pažiurėtų. Parodose, kaip laikraščiai rašo, nesimatę neapykantos apsireiškimo nei prieš amerikiečius nei prieš kitus svetimtaučius, kurie kartu su meksikiečiais parodose dalyvavo. Meksikiečiai žiurėtojai dalyvaujančius parodose svetimtaučius dar gi pagyrė ir entuziastiškai sveikino.

Be to, reikia paminėti, jog Neprigulmybės šventės parodose dalyvavo apsiginklavusių ir uniforma apsirengusių 1.500 studentų.

BULGARIJA IR TURKIJA.

Bulgarijos-Turkijos taikos delegatų konferencija Konstantinopolyje eina pirmyn — rubežių klausimas, gal sakyti, jau užbaigtas. Londono traktatas suardytas, Bulgarija nustoja didelių plotų užkariautos žemės ir keletą labai svarbių miestų.

Rugsėjo 17 d. tapo oficiališkai pagarsinta sutartis kaslink rubežiaus tarp Bulgarijos ir Turkijos Trakijoj. Tas rubežius prasideda nuo upės Maricos įtakos ir pasibaigia kiek į šiaurę nuo Midijos, ant Juodosios jurės pakraščio (tarp Iniada ir Hagijos Stefano). Turkijai palieka Adrianopolis, Demotika ir Kirk-Kilisseh, o Bulgarija paima Tirnovo, Mustapha Paša ir Ortakoi. Sutartis išdalies padaryta atsizvelgiant į tautų skirtumą.

Bulgarija prarado didžiąją Trakijos dalį, kuri jai buvo pavesta sulig Londono traktato.

Nors Bulgarija kreipėsi į visas didžiasias Europos valstijas prašydama ją užtarti ir „sudrausti'' Turkiją, tečiau viskas perniek — Bulgarija liko nuskriausta, Turkija gi triumfuoja. Jų narsus didvyris, Enver-bei'jus, išpildė tą, ką pažadėjo Konstantinopolyje, išvesdamas didžią kariuomenę prieš bulgarus, kada tie kariavo su graikais bei serbais. Enver-bei'jus atėmė nuo bulgarų tą turkų šventvietę, Adrianopolį, ir sugrąžino ją savo tautai, atėmė jis ir kitus prarastus miestus bei didžius žemės plotus. Jis užsitarnavo nuo turkų didžiausios pagarbos, jis atgaivino jaunaturkius — jo laukia šviesi ateitis.

Bulgarai gi liko labai nusiminę; jų vienintėlis dabar troškimas bus — kiek pasilsėti, o paskui atkeršyti savo neprieteliams, turkams.

JAPONIJA IR CHINIJA.

Iškilęs tarpe Japonijos ir Chinijos konfliktas delei užmušimo keleto japonų Nankine ne tik kad neužsibaigia, bet vis priima dar aštresnias formas. Apart pirmiau pasiųstųjų Nankino prieplaukon karišku laivų, japonų valdžia rugsėjo 15 d. dar ten pasiuntė du šarvuočiu ir keletą torpedinių laivukų.

Reikia tikėties, kad iki karo nedaeis, nes abiejų kraštų valdžios ir didžioji žmonių dalis yra karui priešingi. Tarpe Japonijos ir Chinijos valdžių eina labai rimtos tarybos; Chinijos valdžia pasiryžo išpildyti svarbiuosius Japonijos reikalavimus. Bet, nežiurint ant to viso, iš vienos ir kitos pusės tvarkomos kariškos spėkos; plačiai kalbama apie galinti iškilti karą tarpe tų dviejų kaimyniškų valstijų.

Pekine yra persitikrinę, kad japonai elgiasi panašiu demonstrativišku budu tik pritariant ar net ir paremiant Rusijai. Kaip ten nebutų, o Japonija be kitų valstijų pritarimo, be abejo, taip nesielgtų.

Apart to, Nankine dar nepranyksta revoliucijos atbalsiai — revoliucijonieriai labai žiauriai baudžiami. Daug turi nukentėti ir svetimtaučiai; taip Suv. Valst. pavaldiniai ir kanadiečiai šaukėsi pas savo valdžias, idant juos pasistengtų apsaugoti.

Iš Visur.

PRUSIJOJE MAŽĖJA GYVENTOJŲ SKAITLIUS.

Nesenai padarytas Prusijos gyventojų sąrašas parodė, kad čia nuo tulo laiko gyventojų skaitlius eina vis mažyn. Šių metų bėgyje užregistruota 293,652 gimimăi, kas reiškia, kad per tą patį laiką gimimų buvo mažiau 3.36 nuoš., negu pernai.

RUMUNIJA GINKLUOJASI.

Pasibaigus Balkanų karui, Rumunijos valdžia tuoj pradėjo svarstyti klausimą apie sudrutinimo savo kariuomenės bei krašto tvirtovių, o taipgi apie sutvarkymą tinkamai laivyno. Karo ministerija išrinko tam tikrą komisiją, kuri turi pasirupinti įgijimu kariškų laivų; ji aplankys žymesniasias Europoje laivų dirbimo įstaigas ir pasistengs padaryti, kur suras geriau, užsakymus.

BERLINO GYVENTOJŲ SKAITLIUS.

Valdiška statistika parodo, kad Berlino gyventojų skaitlius rugsėjo 1 d. siekė 3.970.664 žm. Jeigu gyventojų skaitlius tame mieste eis daugyn ir ateityje, t. y. užaugs kas mėnesį beveik ant 3.000 žm., tai nepraeis ir metų, kaip Vokietijos sostinėje bus gyventojų apie 4.000.000. Tai bus sulig daugumo gyventojų ketvirtas miestas pasaulyje.

METINIS VOKIETIJOS SOC.-DEMOKR. SUSIVAŽIAVIMAS.

Jena. Rugsėjo 14 d. liko atidaryta metinė Vokietijos soc.-dem. partijos konvencija, kurion pribuvo stebėtinai didelis delegatų skaitlius, sulyginant su kitų metų susivažiavimais.

Susivažiavimo vadais tapo išrinkti parlamento atstovai: Fried. Ebert iš Berlino ir d-ras Liudv. Bock iš Gothos. Padarius reikalingą tvarką, pradėjo paeiliui kalbėti socialistiškų partijų delegatai, pribuvę kaipo svečiai iš įvairių kraštų. Tarpe kitų pasakė pasveikinimo kalbas delegatai iš Austro-Vengrijos, Anglijos, Holandijos, Francijos, Belgijos, Portugalijos ir Šveicarijos.

Čia reikia pažymėti kalbą James'o Keir'o Hardie, vado neprigulmingos darbininkų partijos žemajame Anglijos atstovų rume. Jis nurodė, kad įvairios darbininkų partijos Anglijoje greitu laiku susijungs į vieną tvirtą socialistų partiją, idant pakelti aštrią kovą prieš militarizmą.

Toliau plačiai buvo svarstomas klausimas apie generališką streiką.

Oficialis Vokietijos soc.-dem. partijos organas „Vorwaerts'' praneša (rugs. 14 d.), kad vieton mirusio Augusto Bebelio vadu Vokietijos soc.-dem. partijos susivažiavusieji į Jeną soc.dem. išrinko Fr. Ebert'ą, kuris bus taipgi vadu socialistų frakcijos parlamente.

ATNAUJINA KOMUNIKACIJĄ

Budapest, Vengrija, rugsėjo 15 d. Valdiškų gelžkelių direkcija praneša, kad reguliariškas veikimas gelžk. linijų tarp Rumunijos ir Vengrijos prasideda rugsėjo 15 d. Tą pačią dieną atnaujintas veikimas ant linijų tarp Bielgrado ir Sofijos.

TRAUKINIŲ SUSIDAUŽIMAS.

Bielgrad, Serbija. Rugsėjo 15 d. ant gelžk. linijos Niš-Vranja susidaužė du traukiniu; 5 keleiviai liko užmušti, o 14 sunkiai sužeisti.

PADAVĖ PREZ. WILSONUI PRAŠYMĄ.

Bernas, Šveicarija, rugsėjo 15 d., Šveicarijos kontonų sąjungos valdžia pasiuntė Suv. Valst. prez. Wilsonui prašymą, idant Suv. Valst. valdžia pasistengtų apsaugoti Šveicarijos pavaldinių gyvastį ir turtą Meksikoje.

ORLAIVYSTĖS REKORDAS.

Paryžius, rugsėjo 15 d. Francijos aviatorius P. Gilbrandt atlėkė orlaivyje iš Savigny Baye į Paryžių, sutrukęs tik 50 minučių; toluma — 118 angl. mylių; tas reiškia, kad greitumas į valandą siekia 142 angl. mylias.

STREIKKAS IRLANDIJOJE.

Dublin. Pranešama, kad iškilęs čia miesto transporto bei komunikacijos darbininkų streikas eina vis didyn. Prie streiko prisideda ir dirbtuvių darbininkai, o taipgi plačios apielinkės farmų darbininkai; streikierių skaitlius siekiąs virš 10.000. Žemvaldžiai pasiryžo nenusileisti darbininkams ir visame Dublino apskrityje apšaukė lokautą. Delei farmų darbininkų streiko labai pabrango valgomieji produktai, kas dar smarkiau sujudino miestų darbininkus.

STREIKAS ISPANIJOJE.

Madridas, rugsėjo 15 d. Ispanijoje taipgi nuo tulo laiko eina darbininkų streikai; ypač karštai kovojama Barcelonoje. Dabar valdžia išleido paliepimą, kuris nustato maksimum'ą darbo valandų, butent: 60 savaitėje arba 10 per dieną. Unijų darbininkai reikalauja 9 val. darbo dienos ir mano tęsti kovą tolyn.

PROFESORIUS —UŽMUŠĖJAS.

Berlinas, rugsėjo 16 d. Labai sujudino Vokietijos visuomenę, o ypač kareiviją, žinia apie užmušimą kapitono von Werternhagen'o, ypač kad tą žmogžudystę papildė garsus artistas, profesorius Heinrich Maas. Laike atsibuvusio garbės teismo, kur buvo kaltinamas von Werternhagen, prof. Maas išėjo į koridorių ir pamatęs draugų tarpe apkaltintąjį tuoj šovė į jį; mirtis buvo momentališka.

PORFIRIO DIAZ — 83 m. AMŽIAUS SENUKAS.

Biarritz, Francija, rugsėjo 15 d. Buvęs Meksikos prezidentas, gen. Porfirio Diaz, iškilmingai apvaikščiojo 83 gimimo dienos sukaktuves. Bankete dalyvavo 25 artimiausi jo draugai, pribuvę iš įvairių Europos kraštų, idant pasveikint tą garbų senuką. Tarpe svečių buvo jo sunus, Porfirio Diaz, ir jo brolėnas gen. Felix Diaz, kuris mano čia pasilikti tulą laiką. Senukas jaučiasi labai gerai.

MAURAI SUMUŠĖ ISPANUS.

Paryžius, rugsėjo 15 d. Iš Gibraltaro pranešama, kad arti Ceuta maurai dikčiai sumušė ispanus — krito užmuštais ir sužeistais virš 100 žmonių.

GELŽKELIŲ DARBININKŲ STREIKAS.

Londonas, rugsėjo 16 d. Angliją vėl apima streikų bangos. Kaip žinome didelis streikas siaučia Irlandijoje, o galop vėl atsikartoja gelžkelių darbininkų streikas; pirmiausiai sujudo Liverpool'io darbininkai (sustreikavo virš 3.500 darb.) ir Birmingham'e (sustreikavo virš 4.000 darb.).

AKADEMIKAS BOUTROUX ATVAŽIUOS AMERIKON.

Paryžius, rugsėjo 15 d. Plačiai žinomas akademikas Emile Boutroux pagarsino savo sumanymą važiuoti drauge su garsiu Vokietijos filosofu Alois'u Riehl'ium Amerikon; tas važiavimas bus saryšyje su atidengimu naujos kolegijos Princeton'o universitete. E. Boutroux laikys prakalbas Princeton'e, Kolumbijos universitete, (Dabartinės filosofijos evoliucija) ir, turbut, Harward,o universitete.

GARLAIVIŲ KOMPANIJOS AGENTŲ DARBAI.

Hamburg, rugsėjo 17 d. Hamburgo—Amerikos garlaivių kompanijos valdžia sužinojo, kad jos agentai prigavo kompaniją net ant $200,000; du agentu liko suareštuoti. Kiti laikraščiai skelbia, kad kompanija prigauta ant $650,000.

DVYLIKA UŽMUŠTŲ RIVIEROJE.

Nica, rugsėjo 17 d. Netoli kaimo Villeneuve — Loubet nupuolė nuo rėlių trįs elektrikiniai vagonai; dvylika žmonių liko užmušta (kiti laikraščiai paduoda, kad liko užmušta 39 žm.) ir 30 sužeista.

SUFRAGISTĖS „VEIKIA''.

Londonas, rugsėjo 17 — 18 dd. Anglijos sufragistės bei kovotojos už „savo'' tiesas vis nesiliauja pildžiusios barbariškus darbus, nežiurint kad Anglijos visuomenė su panieka žiuri ant tokio netikusio jų elgimosi.

Rugsėjo 17 d. viena „narsuolė'' kėsinosi padegti labai svarbų iš historinio atžvilgio Penshusrt Palace arti Turbidge, Kent; ta vieta yra žinoma jau nuo XIV šimtmečio. Rugsėjo gi 18 d. sufragistės sudegino gražų adm. Henworth'o Meux'o palocių Theobald'o parke; paloceuje niekas negyveno.

ITALIJOS NUOSTOLIAI KARE SU TURKKIJA.

Roma, rugs. 17 d. Tik dabar Italijos valdžia pagarsino oficiališkai nuostolius, kokius kraštas panešė laike karo su Turkija delei Tripolio ir Kirenaikos. Skaitlius užmuštų mušiuose siekia 1.-432 kar., mirusių nuo ligų — 2.-858 k., sužeistų — 4.220 k.; sugrąžinta namon delei ligos — 48.-921 kar.

ROOSEVELT'AS VAŽIUOJA RUSIJJON.

Berlinas, rugsėjo 17 d. Iš Peterburgo pranešta, kad greitu laiku Rusijon atvažiuoja buvęs Suv. Valst. prez. Roosevelt'as, idant paskatinti caro valdžią dalyvauti Panamos perkasos atidengimo iškilmėse. Nekurie laikraščiai mano, kad Roosevelt'as aplankys ir Vokietiją delei išrišimo San Franciscos parodos klausimo.

ITALAI TRIPOLYJE.

Bengazi, Tripoli, rugsėjo 17 d. Ištikusiame aštriame mušyje tarpe Italijos kareivių ir arabų krito užmuštais 33 oficieriai ir šiaip kareiviai kartu su generolu Torelli, o sužeista liko 73 kar.; arabai pilnai pergalėti.

ŽUVO ALPŲ TYRINĖTOJAI.

Pontresina, rugsėjo 17 d. Surado keturių Alpų kalnų tyrinėtojų lavonus; penkias dienas nieks nežinojo apie jų likimą. Visi, kaip pranešama, šveicarai.

MOKINIAI STREIKUOJA

Dublin, Irlandija, rugsėjo 18 d. Pradinės katedrališkos mokyklos mokiniai atjausdami darbininkų streikui, taipgi sustreikavo. Suėję iš ryto mokyklon jie umai ją apleido ir surengė lauke savo rųšies demonstraciją, išreikšdami pagarbą streikierių vadui, p. Larkin'ui. Mokyklon greit pribuvo policija ir vaikų tėvai..

DELEI PAVOGIMO BRANGIŲ KARIELIŲ.

Londonas. Tardymas parodė, kad pavogime karielių, kurie buvo siunčiami iš Paryžiaus Londonan, ėmė dalyvumą krasos valdininkai, už ką gavo $12.000; tą pranešė vienas iš suareštuotojų. Karieliai kainavo $625.000.

ALBANIJOS VALDONAS.

Londonas. Pasklydo žinia, kad Albanijos kunigaikščiu manoma išrinkti vieną iš kaizerio Vilhelmo sunų, kuris jau visus metus mokinas albanų kalbą.

TURKIJOS PASKOLA.

Paryžiaus laikraštis „Petit Parisien'' pagarsino šitą, kad Prancijos bankieriai sutiko suteikti Turkijai paskolą sumoje 700.000-000 fr. arba $140,000,000; už tai Francijos kompanijoms suteiktos koncesijos tiesti Mažojoj Azijoj ir Sirijoj gelžkelių linijas.

VOKIEČIŲ SOCIALISTAI PRIEŠ STREIKĄ.

Jena, rugsėjo 16 d. Vokiečių socialistų konvencija, kuri buvo laikoma pereitą savaitę Jenoje, atmetė visuotiną streiką, kaipo politikinį ginklą, kuris buvo naudojamas šių metų balandžio mėnesyje Belgijoje ir anksčiau Francijoje ir Rusijoje. Radikalai-socialistai buvo padavę rezoliuciją reikalaujančią, idant butų pripažintas visuotinas streikas, kaipo politikinis ginklas, kovai su valdžia ir kapitalizmu, kuri sukėlė tarp suvažiavusių konvencijon delegatų smarkius ginčus. Padavus tą rezoliuciją balsavimui, prieš ją balsavo 240 balsų, o už — 150 balsų.

Kaip kas nežiurėtų į tą vokiečių socialistų žygį, kaip jų neteisintų, betgi faktas pasilieka faktu, kad jie norėdami dasigauti į parlamentą, norėdami įgyti sau šalininkų ne tik iš darbininkų luomo, bet ir kitų luomų, priverstinai turi eiti į kompromisus bei viename ar kitame atvejyje turi nusileisti.

Radikalinė vokiečių socialdemokratų partijos dalis reikalavo, idant vokiečiai pradėtų kovą ir eitų tokiais pat keliais kaip kad Belgijoje ėjo, bet tas jų reikalavimas tapo atmestas.

Tiesa, centralinis komitetas taipgi padavė rezoliuciją, kurioje principaliniai tokį žingsnį pripažino geru, bet nurodė, kad tokio žingsnio žengti tuo tarpu nėsą galima, kad dar peranksti. Ir ta rezoliucija tapo priimta. Šitą rezoliuciją parėmė net ir tokie socialdemokratų vadovai, kaip va: Eduardas Bernsteinas, Georgas Ledebouras, Filipp Scheidemannas ir d-ras Karl Liebknecht. Pastarasai išsireiškė, kad „politikinis streikas'' tuo tarpu butų katastrofa, kuri suardytų socialdemokratų partiją.

Hern Bernsteinas ir kiti atkreipė į nepasekmingąjį švedų darbininkų streiką, kuris buvo iškilęs 1909 metu. To streiko nenusisekimas atitraukė nuo švedų socialdemokratų partijos Švedijoje pusę sąnarių. Be to, Herr Bernsteinas nurodė, kad norint Vokietijoje tokį streiką laimėti taip, kaip Belgijoje laimėjo, reikėtų prie to streiko pritraukti 2.500.000 ar 3.000.000 vokiečių. To gi padaryti tuo tarpu negalima.

Herr David sakė, jog jisai tokį streiką pripažintų naudingu, jeigu su jo pagalba butų galima panaikinti dabartinę Prusijos rinkimų sistemą, bet tat tuo tarpu nepadarytina. Priegtam jisai pridurė, jog prieš 4.500.000 socialistų, kurie rinkimų metu už socialistų išstatytus kandidatus balsuoja, stotų 8.000.000 ne-socialistų, tų tarpe 1.000.000 darbininkų, visa policija ir kariuomenė, ir tokiuo budu streikas butų sumuštas bei pralaimėtas.

Herr Ledebour ir d-ras Liebknecht reikalavo, idant visuotinojo streiko idėja butų platinama tarp minios, idant, kitais žodžiais sakant, minia butų supažindinama su vusuotinojo streiko idėja, kuri, gerai progai pasitaikius, butų panaudojama prieš valdančiąją klasę.

Gerai žinomoji socialistė, Rosa Luxemburg, konvencijoje vadovavo socialistus-radikalus ir kritikavo savo oponentus.

Iš Amerikos.

TINKAMUMO LABIAU ŽIURĖS.

New Haven, Conn. New Yorko, New Haveno ir Hartfordo geležinkelių kompanijos sumanė labiau atsižvelgti į savo darbininkų mašinistų, pečkuurių ir kit. tinkamumą, negu jų tarnavimo laiką. Žinoma, jauni, neilgai tetarnavę mašinistai nebus prielisti prie vedimo ekspresinių traukinių. Nuo mašinistų ypač bus reikalaujama, kad jie gerai girdėtų ir matytų.

MEKSIKIEČIAI PASIGAVO AMERIKIEČIUS.

Iš Meksikos miesto rugsėjo 14 d. praneša, jog apie šimtas amerikiečių, tarp tų moteris ir vaikai, kurie pabėgo iš Torreono, papuolė į sukilėlių rankas ties Saltillo. Tečiau Saltillo valdžios atsisako siųsti žmones, kurie tuos pabėgėlius amerikiečius nuo sukilėlių meksikiečių pasiryžtų atimti. Valdžios bijo tuo budu įerzinti sukilėlius, kurie įsirdę gali amerikiečiams ką-nors blogo padaryti.

Šitos žinios atėjusios iš Saltillo ir esančios oficiališkos. Amerikos ambasadorius kreipęsis į Meksikos užsienių reikalų ministerį ir prašęs, kad ištirtų, ar tasai paskalas tikrai teisingas, o jeigu pasirodytų teisingu, tai kad stengtųsi, kaip galint tiems amerikiečiams pagelbėti.

Iš Amerikos valstybės departamento pranešta Suv. Valst. konsuliui Saltilloje, idant stengtųsi visokiais budais ir kuogreičiausia tiems amerikiečiams pagelbėti. Be to, kaip tikrina valstybės departamentas, tie suimtieji amerikiečiai, vyrai, visi esą gerai apsiginklavę ir jiems negresiąs jokis pavojus.

EDISONAS SERGA.

Orange, N. J. Rugsėjo 14 d. praneša, jog d-ras John H. Bradshaw prisakęs Edisonui, žinomam išradėjui, bent savaitę laiko ramiai pasilsėti. P-nui Edisonui, kuris per daugel metų tikrino, kad jam pakanka labai mažo pasilsio laiko, mažesnio negu daugeliui mirtinųjų, šitas daktaro prisakymas ne labai patinkąs. Anot d-ro Bradshaw, Edisonas perdaug esą dirbęs ir labai maža tesilsėjęs. Jeigu jisai priimsiąs jo patarimą ir tinkamai pasilsėsiąs, tai neužilgo pasveiks ir galės ir vėl, kaip dirbo savo darbą dirbti.

DIDELIS GAISRAS

New Rochelle, N. Y. Rugsėjo 15 d. naktį, apie 9 val., šitam mieste iškilo gaisras. Sudegė didelė Howard Ware korporacijos krautuvė, James Butler Grocery kompanijos tvartai ir dalis Contant Pharmacy budinko. Gaisro padaryta nuostolio 500.000 dolarių. Du ugnagesiu apdegusiu.

JO EXPERIMENTAI UŽMUŠĖ PAČIĄ.

Woodbridge, N. J. Rugsėjo 15 dieną ištikusi expliozija užmušė d-ro Louis Gottschalko pačią. Jinai, mat, žingeidumo akinama, nuėjusi į savo vyro laboratoriją, kur buvo daromi eksperimentai artificialinio gumo išradimui. Jiedu abudu iš ryto buvo nuėję į laboratoriją, kur buvo dujomis ir skystimais pripildyti kubilai ir paleido didesnę šilumą oro spaudimo padidinimui. Visaką tinkamai, rodos, apžiurėję sugrįžo pusryčiautų. D-ruį bepusryčiaujant jo žingeidi pačiutė nubėgo į laboratoriją pažiurėtų, kaip šiluma veikia. Tuo tarpu truko kubilai ir ją užmušė.

EKSPLIOZIJOS AUKOS.

Elizabeth, N. J. Rugsėjo 15 d. ekspliodavus Wachark Wire kompanijos gariniam pneumatiškos pumpos varpui ekspliozija du užmušė ir vieną baisiai apšutino.

UGNAGESIAI GAISRĄ BEGESINDAMI SUSTREIKAVO.

Boorlington, N. J. Niekas gal nei nenorėtų tikėti, kad streikas gali iškilti tarp ugnagesių ir dargi gaisrą begesinant. Tečiau taip atsitiko. Rugsėjo 15 dieną šitame mieste iškilo gaisras. Pašaukė ugnagesius ir jie pribuvę pradėjo gesinti. Štai gaisrą begesinant iškilo vaidai, o kaipo vaidų pasekmė — streikas. Visų-pirmiausia vaidai kilo tarp ugnagesių viršininkų, naujai išrinktojo ir buvusiojo, kuris užsispyrė ir nenorėjo užleisti kito į savo vietą. Kiekvienas jų norėjo prie šito gaisro vadovauti. Naujai išrinktasis ugnagesių šefas paliepė vienam ugnagesiui ką tai padaryti, bet tasai jo paliepimo nepaklausė, bet darė tą, ką liepė buvusis šefas. Pirmasai užu nepaklusnumą labai įširdo ir priėjęs prie nepaklausiusiojo ugnagesio sudavė tam per veidą. Tasai pasiskundė kitiems savo bendrams ir beveik visi, išskyrus keturius ar penkius, sustreikavo. Todel gaisrą prisiėjo baigti gesinti pačiam šefui su likusiais savo šalininkais. Mat, ir tarpe ugnagesių viešpatauja partiviškumo dvasia.

PLANTATORIUS PADEGĖ MOKYKLĄ.

Collins, Miss. Rugsėjo 15 d. suareštavo J. C. Easterlingą, turtingą plantatorių, kurį kaltina už sudeginimą mokyklos. Padegėją padėjo surasti vižlai. P-as Eeasterlingas, kaip laikraščiai nurodo, labai įširdęs, kad delei tos mokyklos tapo padidintos taksos ir jam prisiėję kas metas ne mažą sumą pinigų išmokėti. Todel tai jis tą mokyklą ir padegė.

THAW MARŠALO GLOBON.

Colebrook, N. H. Harry K. Thaw, kurį nesenai iš Kanados deportavo vietinė imigracijos valdžia, dabar randasi Suvienytų Valstijų maršalo globoje. Iš Colebrook maršalas Nute išsivežė Thaw į Litlleton, kur jisai turės stoti prieš teismą. Ar laimės Thaw, ar nelaimės, bet advokatai ir kiti jo apginėjai, tai tikrai kad laimės. Thaw turi milijonus dolarių ir del to daromi visi tie farsai, kad tik daugiau iš jo pinigų ištraukti.

GEN. OTIS GAVO BOMBĄ.

Los Angeles, Cal. Rugsėjo 15 d. praneša, jog gen. Otis'ui, „The Los Angeles Times'' savininkui, pačtu nusiuntė kas tai bombą. Tai jau antra bomba, kurią jam jo priešai, kaip manoma, atsiuntė. Tą siuntinį, kuriame buvo įvyniota bomba, atidaręs ne jis pats, bet jo tarnas japonas. Pavedus tą siuntinį policijai ištyrimui, policija pasikvietė savo departamento parako ekspertą, kuris pripažino, kad toje bomboje yra tiek dinamito, jog su ją butų galima užmušti čielą kariuomenės regimentą.

NORI ROOSEVELTĄ SIŲSTI.

Washington, D. C. Pereitą savaitę sužinota, jog prezidentas Wilsonas, valstybės sekretorius Bryanas ir kiti valdžios sąnariai per pastari dvi savaiti rimtai svarstė Panamos Pacifiko parodos klausimą. Ir galų gale sumanė siųsti Rooseveltą, kaipo special komisijonierių, į Angliją ir Vokietiją. Jo užduočia bus prikalbinti tiedvi viešpatiji dalyvauti toje parodoje. Ir pagaliaus nutarta kreipties prie pulkininko Roosevelto ir klausti jo, ar jisai apsiims buti tuo pasiuntiniu.

Ar Rooseveltas bus paskirtas specialiu ambasadoriu, ar tiktai komisijonieriu, kol kas dar nėra žinių. Ir tas klausimas dabar dar visai nesvarstomas. Kai dasižinos, jog Rooseveltas priima to pasiuntinio vietą, tada ir tą klausimą paims svarstymui.

NORI IDANT SAVASTĮ APSAUGOTŲ.

San Diego. Rugsėjo 17 dieną atkeliavusieji iš Meksikos amerikiečiai-pabėgėliai, viso 139 asmenių, prašo idant Amerikos valdžia apsiimtų saugoti jų turtą bei savastį, kuris Meksikoje liko.

DVIDEŠIMTS ANGLIAKASIŲ SUŽEIDĖ.

Wheeling, W. Va. Rugsėjo 18 dieną praneša, jog Maryland kasykloje iššokęs iš šinų anglių vagonukas ir išmušęs stulpus, kurie prilaikė lubas. Lubos griudamos sužeidė 20 angliakasių, kurių vienas mirtinai sužeistas.

ŠEŠESDEŠIMTS DIENŲ KALĖJIMO.

Philadelphia, Pa. Rugsėjo 18 d. akyvaizdoje pačios ir dviejų mažų vaikučių tapo nuteistas šešesdešimčiai dienų kalėjimo Joseph Sidner iš New Yorko, kuris peržengęs Mann White Slave įstatus. Sidnerą kaltino už išviliojimą į Philadelphiją dviejų merginų, newyorkiečių, kuriedvi jis buvo nusivedęs į paleistuvystės namus ir norėjęs jiedvi ten palikti. Abidvi merginos teisme pasakojo, kad jisai jiedvi susitikęs ant Sixth avenue New Yorke, įsivedęs į vieną hotelį ir prikalbinęs gerti šampaną. Potam prikalbinęs važiuoti su juo į Philadelphiją; tenai prižadėjęs nusivesti į daugelį įžymesnių vietų ir parodyti bei supažinadinti su daugybe įdomių dalykų.

DAUGIAU IŠVEŽTA NEGU ĮVEŽTA.

Washington, D. C. Rugsėjo m. komercijos departamentas paskelbęs, kad šių metų rugpjučio mėnesiu išvežta į kitas šalis už 20.000.000 dol. daugiau, negu 1912 m. tuo pačiu laiku. Įvežta gi į Suv. Valst. įvairių daiktų rugpjučio mėnesiu 17.000.000 d. mažiau, negu tuo pačiu laiku pereitais metais.

PANAMA SUSIKIRTO SU CHINIJA.

Panama, rugsėjo 18 d. Šiandien Panamos valdžia sugrąžino Chinijos generaliniui konsuliui, Owang King'ui, jo valdišką raštą, nurodydama kad jis bereikalangai pradėjęs veikti ir tuo budu sukėlęs savo tautiečius prieš įvedimą naujo taksų įstatymo. Delei to sukilimo prieš naujai įvedimo taksų įstatymo daugelį chinų reikėsią net deportuoti.

Generalinis Chinijos konsulis gerai žinomas Suvienytose Valstijose. Jisai lankė žinomą Amerikos augštesniąją mokyklą Yale ir čia mokslus baigė.

Panamos valdžia kaltina Owang King'ą, buk jisai pataręs savo tautiečiams, Panamoje gyvenantiems, nesiskaityti su naujai išleistais Chinijos registravimo įstatymais ir nemokėti didelių pagalvių. Visa tenykščių chinų kolonija susibuntavojusi ir ketina taksų nemokėti. Be to, vietinė valdžia bijo, kad neiškiltų maištas.

Rugsėjo 20 dieną, pagal valdžios įsakymą, taksos turi buti sumokėtos. Tie, kurie ligi paskirtos dienos taksų neužmokės bus iš tos respublikos deportuojami.

Iš Rusijos.

ILGAS AMŽIUS.

Kaip pranešama iš Vladikaukazo, nesenai kamerhero Popovo dvare „Kelety'' numirė 140 metų amžiaus senukė Tamara Džukašvili. Stebėtina tas, kad ji laike viso savo amžiaus nei vieno karto nesirgo. Mirė ji staigu. Tame pat dvare senukai bei senukės, peržengę šimtą metų amžiaus, paprastas dalykas. Tenai pat gyvena tulas Bega Makišvil, kuriam dabar sukako 160 metų amžiaus, ir jis jaučiasi labai gerai. Jis pats atlieka net laukų darbus. Tenai yra du mineralinio vandens šaltiniai. Patsai gi dvaras „Kelety'' stovi atstu nuo apgyventų vietų, ant augšto kalno. Vietiniai žmonės kalba, kad jei gertį tą vandenį ir jame maudyties, tai žmogus per ilgus metus išrodo jaunu, linksmu ir yra apdraustas nuo visų ligų.

NUSIŽUDYMŲ STATISTIKA.

Peterburgo statistikos biuras pagarsino žinias kaslink nusižudymų, įvykusių 1912 m. Išviso nusižudė pereitais metais 1,207 žmonės, ant 42 daugiau, negu 1911 m. Jų tarpe vienas „vyras'' 10 metų ir 61 amžiuje nuo 11 iki 17 m.; 90 „moterų'' nuo 11 iki 17 metų amžiaus.

NEKRASOVO BROLIS MIRĖ.

Iš Jaroslavlio pranešama, kad dvare „Karabaš'' pasimirė tikrasis garsaus rusų poeto N. A. Nekrasovo brolis, turėdamas 80 metų amžiaus. Jis turėjo didelį kapitalą ir paskutiniu laiku niekur neišvažiuodamas gyveno savo dvare, kurį jam paliko brolis-poetas. Dvarą „Karabaš'', kaip žinoma, poetas Nekrasovas išlošė kartomis nuo kunigaikščio Galicyno. Miręs poeto brolis mėgo vesti drąsias pinigiškas operacijas.

ATSITIKIMAS MALDNAMYJE.

Viename Tulos stačiatikių maldnamyje nesenai buvo šitokis stebėtinas atsitikimas. Laike vakarinių pamaldų niekam nežinoma jauna mergina, pabučiavusi kryžių, atsigręžė priešais publiką ir uždainavo „Marselietę''. Paskui ji pranešė, kad ji numirs už darbininkų gerovę; ji tuoj išgėrė nuodų, vėl pabučiavo kryžių ir apalpo. Vienok gydytojas greit ją atgaivino. Pasirodė, kad ji nenormališka.

VAGILIAI PAS SAVO DRAUGO KARSTĄ.

Odesos policija, gavusi žinias apie pribuvimą Odeson žinomo vagilio bei piktadario Ovasiano Muchdum-oglos, pasiryžo kokiu-nors budu jį pagauti. Galop jai pasisekė sužinoti, kur jo apsigyventa. Vieną naktį policijos burys apsupo tą namą. Kada gi jie įėjo vidun, pamatė keistą reginį. Apie dvidešimts įvairių speciališkumų vagilių be kepurių stovėjo aplinkui juodo karsto (grabo), kuris buvo pastatytas kambario viduryje. Iš viso galima buvo matyti, kad mirusis tarpe vagių lošė labai svarbią rolę ir buvo visų gerbiamas, nes paskutinį kartą jį pagerbti pribuvo patįs vagių „žiedai''.

PALIUOSAVO 47 MATROSUS.

Peterburgo laikraščiuose tilpo platųs aprašymai apie paliuosavimą sulig caro paliepimo 47 Baltijos jurės matrosų, kurie, likę apkaltinti už prigulėjimą revoliucijoniškon draugijon, buvo nuteisti katorgon.

Kada jureivių kalėjime buvo gautas pranešimas apie caro susimilimą, kalėjimo viršininkas, nors tai jam oficiališkai pranešta, nenorėjo tikėti ir tuoj telefonavo jureivių teismo pirmsėdžiui ir jureivių prokurorui, užklausdamas, ar tai nėra kokis nesusipratimas.

Apie pranešimą matrosams tos linksmos naujienos, štai kaip aprašoma:

„Į areštantų kambarius skubiai įbėga kalėjimo sargas ir sako: „Greičiau surinkite savo daiktus, reiks tuoj eiti!'' — „Kur?'' — išgąstyje klausia areštantai. — „Nežinau, prisakyta juus nuvesti į kazarmas...'' Matrosai puolė dvasia. „Į kazarmas'' pamanė jie sau, „o iš ten katorgon.'' Nusiminę, išsigandę ėjo jie kazarmon. Bet štai pribuvo oficierius, ir tame momente, kada jie išgąstyje laukė: — štai-štai paskelbs jiems apie išsiuntimą katorgon,— iš oficieriaus burnos jie išgirdo apie caro susimilimą, apie pilną jų paliuosavimą. Sunku aprašyti visą jų džiaugsmą, visą jų nustebimą — iš jų veidų buvo matyti, kad jie jaučiasi lyg antrą kartą ant žemės užgimę. Visi tie matrosai, aprt pabaigusių tarnystą, pasiųsti Revelin tarnystos užbaigti.

„DENŠČIKŲ'' PADĖJIMAS.

Visiems yra žinoma, kad taip vadinamieji „denščikai'' arba oficierių tarnai labai tankiai yra savo „ponų'' persekiojami ir mušami. Štai nesenai, kaip pranešama iš Odesos, kariškame apskričio teisme prie atidarytų durų buvo nagrinėjama vieno oficieriaus byla, kuris sistematiškai mušė ir kankino savo denščiką, delei ko paskutinysis galop ir nusižudė. Ant mirtino patalo jis paaiškino, kad jam jau pristigo spėkų, idant toliau nešti tas kančias ir pažeminimus.

Teisme visa liudytojų eilė prirodė, kad „denščikas'' buvo kankinamas lygiai septynis mėnesius. Kartą oficierius, kaip rodo liudytojai, savo tarnui-kareiviui su tokiu smarkumu uždaužė per veidą, kad iš didelio nuilsimo patsai parpuolė laikinai nustojęs jausmų. Kai-kada oficierius mokino savo „denščiką'' dainuoti ir francuzų kalbos, o paskui vėl mušė.

Apkaltintasis prašė netikėti paskutiniams „denščiko'' žodžiams, nes tai jis sakęs pamokytas kareivijos priešų, kurie randasi ligonbutyje. Teismas, atmetęs apkaltinimą kankinimuose, sujungtuose su žiaurumu, pripažino, tik „sunkius uždaužimus'' ir nuteisė oficierių dviem mėnesiam ant hauptvachtos.

DAR APIE MACOCHĄ.

Kaip pranešama iš Varšavos rugsėjo mėnesyje Petrokovo kalėjime atsibus formališkas „kunigiško stono'' atėmimas nuo D. Macocho, Olesinskio ir Starčevskio.

DELEI P. N. MILIUKOVO.

Kam nežinomas garsus rusų historikas ir visuotinos kulturos žinovas P. N. Miliukovas? Pasibaigus Balkanų karui, pasipylė ant kariavusių valstijų apkaltinimai už baisiai žiaurų apsiėjimą su ramiais gyventojais, belaisviais ir sužeistaisiais. Ištyrimui to viso dalyko ant vietos liko išrinkta tarptautinė komisija, susidedanti iš visuomenės veikėjų. Rusija ton komisijon pasiuntė augščiau iš vardytą P. N. Miliukovą, V. Dumos atstovą. Kada komisija pribuvo į Serbijos sostinę Bielgradą ir rengėsi pradėti savo darbą, tai serbų valdžia viešai pranešė, kad ji tik tada leis komisijai pradėti darbą, kada iš jos sąnarių skaitliaus prasišalįs P. N. Miliukovas, kurį serbai laiko už savo neprietelių. Paskiau į viešbutį, kur buvo sustojęs P. N. Miliukovas, pribuvo moksleivių grupė, prisiartino prie stalo, už kurio jis sėdėjo, perskaitė jam straipsnių užvardijimus, kurie buvo parašyti prieš Serbiją ir pareikalavo, idant jis, kaipo atviras serbų tautos priešas, tuoj apleistų Serbijos rubežius. Greit moksleivių skaitlius padidėjo, ir P. N. Miliukovas buvo priverstas prasišalinti, pranešdamas, kad jis greit apleis Serbiją. Sekantį rytą visi komisijos sąnariai, o kartu ir P. Miliukovas, išvažiavo į Salonikus.

Šita žinia sukėlė labai daug kalbų tarpe rusų visuomenės, o ypač Peterburge; daug apie tai rašo ir laikraščiai.

ANTRAS PAVASARIS.

Iš Orlo pranešama, kad tenai kai-kur vėl pradėjo žydėti obelis ir užgiedojo lakštingalės.

NARSI MOTERIS.

Viename Poltavos gub. kaime tulas valstietis Berist alinėje pardavė savo žmoną kitam už 300 rublių; ant rankos gavo 25r. Kada antrą dieną pirkėjas atėjo užmokėti likusius pinigus ir pasiimti „prekę'', tai Beristo nebuvo namie. Moteris gi atsisakė sekti paskui jo ir tuoj pradėjo jį mušti. Sugrįžęs Berist įsimaišė ton muštynėn. Greit subėgo kaimynai ir kaimo valdžia; muštynės tuoj sustabdyta. Berist liepė žmonai eiti su pirkėju. Tada moteris išvijo abu ir viena pati liko namie su vaikais. Vyras gi pranešė, kad jis parđavė žmoną delei to, kad ji labai augšta, ir kad drabužiams ir valgiui reikia daryti didžias išlaidas.

Korespondencijos.

PASSAIC, N. J.

Kaip tik pradėjo musų cicilikėliai bei jų organizatoriai šmeižti ir niekinti pribuvusius Amerikon Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų atstovus, d-rą J. Basanavičių ir p. M. Yčą, kuriuodu yra čia pasiųsti rinkti aukas Tautos Namams Vilniuje, tuoj tarp musų miestelio prakilniesnios dvasios vientaučių apsireiškė dar didesnis entuziazmas ir pasiryžimas paremti tą taip didžiai prakilnų ir šventą musų tautos reikalą — pastatymą Tautos Namų Vilniuje, kuris visad bus **tautos širdis, Lietuvos centras.**

Passaic'iečiai, kaip girdėtis, panašiai štai ką sako: „Tegul sau rėkauja, kiek tik nori, tie tamsybės apuokai (suprask lietuvių „socialistai''); mes jau tą senai žinome, kad apuokai visad šviesos bijosi''. Mes Lietuvos sunus ir dukterįs ir be musų tautos išgamų atliksime tą, kas musų pageidaujama; mes ir aukausime dau-

rie išgalėsime, idant ir mes liktumėm dalininkais pastatyme lietuvių Tautos Namų, to mokslo ir dailės žydinio, to šaltinio, iš kurio visi lietuviai, o kartu ir Amerikoje gyvenantieji, galės semti ateityje šviesos ir mokslo turtus; L. M. ir D. Draugijų namai arba Lietuvių Tautos Namai Vilniuje turi buti mums visiems brangiausia ir šventiausia įstaiga. Užtat mes privalome pasistengti pastatyti tuos namus, prisidėdami savo centais.

Dabar gi mes, pasaaiciečiai, su nekantrumu laukiame spalio 22 d., kuomet ir mus atlankys gerbiamieji svečiai, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas, su prakalbomis. Virš minėtai dienai (spalio 22 d., seredos vak.) passaeičėis. paėmė ruimingą „Mokray Bros." svetainę, 159—4th Str.

Kaip matome, New Yorko ir jo apielinkės prakalbų komitetas prie Passie'o prijungė ir Paterson'ą. Mums gi yra žinoma, kad Paterson'e gyvena skaitlingas vientaučių burelis, prakilnios dvasios Lietuvos sunų ir dukterų, kurių krutinėje visuomet dega tautiška meilė; todel mes tvirtai tikime, kad patersoniečiai nepamirš augščiau paminėto vakaro ir kuoskaitlingiausiai atsilankys į Passaic'ą. Nuoširdžiai kviečiame jus, musų kaimynai, apsilankykite tame svarbiame susirinkime ir pasirodykite esą tikrais lietuviais!...

Vietinis musų Dramatiškas Ratelis irgi energiškai darbuojasi. Jis ne tik uoliai prisidėjo prie atlikimo darbo svečių priėmimo dalykuose, bet lapkričio 8 d. augščiau paminėto svetainėje pastatys ant scenos 5-kių veiksmų dramą „Žmogžudžiai". Visas pelnas nuo to vakaro skiriama įsteigimui Jovaro Ukės Lietuvoje. Labai geistina, kad ir šitas vakarėlis su teiktų pusėtinai pelno.

Vyrai ir moterįs, Lietuvos sunys ir dukterįs, tik pečiais suremkime, o kalnus nuversime!...

P. Sakat.

ROCHESTER, N. Y.

Laikraščių skaitytojai neduos meluoti, kad iš Rochesterio, pagal kolonijos skaitlingumo, matosi daugiau korėspondencijų, negu iš kitų miestų-miestelių. Iš daugelio, žinoma, buna visokių paprastų žinučių apie privatiškus atsitikimus, bet tankiai tenka matyti aprašymus svarbių, visuomeniškų bei kulturos darbų. Tas rodo, kad šio miesto lietuviai nesnaudžia. Tikrai, kas metas turime po kelis linksmus vakarėlius su perstatymais, dainomis ir kitokiais įvairumais. Daugiausiai tokių vakarėlių surengia katalikai, nes jie skaitlingiausi, bet ir laisvieji tautiečiai tame dalyke nesnaudžia. Mat, čionai socialistai (gal su nekuriais išėmimais) nėra tokie akiplėšos, visko niekintojai kaip kitur; daugelis jų priguli prie Tėvynės Mylėtojų ir kun. Gedimino draugysčių ir remia tautiškus kulturos darbus; tokiu budu minėtosios draugijos gana gerai gyvuoja ir stengiasi šį-tą nuveikti.

Šioje korespondencijoje taipgi galiu pasidalinti su skaitytojais žinute ne apie kokius privatiškus menkniekius, bet svarbius rimtus čionykščios lietuviškos visuomenės „darbus. Nedėlios vakare, rugs. 7 d. bažnytinis choras lošė dramą „Genovaitė". Veikalas buvo statomas ant scenos šįmet jau antru kartu, bet žmonių prisirinko daugybė ir rengimas iš kiekvieno atžvilgio apsimokėjo. Pats perstatymas, bešališkai sprendžiant, išėjo nebe užmetimų, tečiaus, atsižvelgiant į veikalo sunkumą ne vieną lošėją visai teisingai galima pagirti. Ypatingai svabiausios rolės, kaip Sigyto, Genovaitės, Goliaus ir Bruno buvo puikiai atliktos. Abelnai imant, perstatymas buvo ne nuobodus ir ne tik žingeidus, bet smagu ir linksma buvo žiurėti. Vienas dalykas gadino įspudį — tai ilgos tarpe veiksmų pertraukos, bet tame ne lošėjų, o tik svetainės kaltė. Drąsiai galima sakyti, kad geroje svetainėje, prie tinkamos regyklos ir vėsesniame laike šie lošėjai su „Genovaitės" drama padarytų puikų ispudį. Kaipo mylėtojai ir be visko verti yra pagyrimo. Linkėtina jiems kuogeriausios kloties ir toliau linksminti lietuvius su švariais perstatymais ir pratinti juos prie XX-ojo amžiaus civilizuoto gyvenimo.

Buvęs-matęs.

LAWRENCE, MASS.

Ir vėl netikėta staiga nelaimė—mirtis. Rugsėjo 9 d., kada degė Salisbury Beach (vieta panaši į Brooklyyno Coney Island ir Chicagos White City) iš Lawrence išvažiavo pažiurėti su lenktynių automobiliu lietuvis Aleksandras Puidokas. Ir jau grįštant iš Salisbury Beach, apie 10 val. vakare, susitrenkė jo automobilis su tramvajum-strytkariu, ir jis ant vietos tapo užmuštas. Sykiu su juom važiavo du svetimtaučiu vyruku, bet jie buvo tik į šoną nutrenkti ir truputį sukulti. Pavojaus jiems jokio nėra. Nabašninkas Al. Puidokas, 25 metų amžiaus, turį tėvus, keletą brolių ir mažą seserikę. Jis buvo vyriausias ir tėvams daug pagelbėjo gyvenime. Dirbo prie automobilių prie Oak street garage; jau buvo dasivaręs 20 dol. savaitinės algos. Kiek pirmiaus jisai pats turėjo automobilių ir už pergreitą važiavimą keletą kartų buvo suareštuotas. Kada iš jo tapo atimtos automobiliaus „laisnis", jis pastojo dirbti prie jų taisymo ir tiktai retkarčiais pasivažinėtų nusipirko „race" automobilių, su kuriuomi ir mirtį rado. Gaila vyro, nes iš lietuvių amatninkų, ypač automobilistų, dar-nėra. Prisijungėjo prie vietinės pažanginės Lietuvos Sunų Draugijos, kuri, kad geriau velionį pagerbti, gražiai palaidojo: nupirko už $10.00 gėlių vainikę, pasamdė beną ir keletą karietų.

J. Kpcs.

LAWRENCE, MASS.

Svečiams rengiamos prakalbos. Svečiams rupestingai rengiamos prakalbos. Jau paimta rugsėjo 24 dienai Miesto Salė. Tvarkomas choras p-o Paulukaičio, vargoninink o, rupesniu, kad nors vieną kitą dainelę sudsainavus. Nes čia jau labai senai choras buvo pasirodęs. Kaip girdėtis taippat rengiama Haverhillyje (25 rugsėjo), Nashua (26 d. rugs.) ir Lowellyje (27 rugsėjo).

Taigi, Naujosios Anglijos lietuviai, pasmerkdami „Laisvės", „Kovos" ir „Keleivio" („Pirmyn" čia niekas neskaito) pjudymus ir bjaurius šmeižimus, pasirodys su aukomis ir atvira širdimi Lietuvos Pasiuntiniams kuogražiausiai.

Embė.

CAMBRIDGE, MASS.

Rugsėjo 14 d. atsibuvo čia iliustruotos prakalbos, kurias parengė šio miesto vakarinių mokyklų organizatorius, Y. M. C. A. narys p. Gerry. Paveikslouse buvo perstatyta Krist. Kolumbo kelionė iš Ispanijos nežinoman kraštan, t. y. Amerikon. Kiekvieno paveikslo reikšmę anglišk ai aiškino p. Gerry, o lietuviškai — A. Babilios.

Galop, po historinio turinio paveikslų parodė keletą linksmų paveikslėlių kurie suteikė publikai užtektinai saldaus juoko.

Paskui prasidėjo prakalbos. Pirmas kalbėjo vietinis Y. M. C. A. sekretorius angliškai. Jis trumpais žodžiais padėkojo publikai, kad taip skaitlingai susirinko ant prakalbų, ragino visus kuoskaitlingiausiai atsilankyti vakarinėn mokyklon ir pasistengti išmokti angliškų kalbų. Antras kalbėjo p. Adomavičius iš So. Bostono. Prakalbos to gerbiamo musų tautiečio klausėsi visi su atida ir liko ja užganėdinti, nes jis kalbėjo labai nuoseklia. Pas A. taipgi ragino lankyti vakarinę mokslainę ir mokinties angliškai, bet prašė neužmiršti ir savosios, lietuviškos, kalbos. Galop jis ragino remti savo biznierius—neit pas svetimtaučius, nes jie neremia mus, bet remia savuosius.

Ant pat pabaigos Gerry kvietė visus lietuvius, kurie tik nemoka angliškos kalbos, atsilankyti rugsėjo 18 d. — 967 Cambridge Str. E. Cambridge, Mass., nes tą dieną prasidės vakarinė mokykla, kurioje tęsis mokslas per visą žiemą, utarninkais ir ketvergais, vakarais nuo 7:30 val.

Padengimui išlaidų liko surinkta $2.90.

Cambridge'io Gilė.

SHENANDOAH, PA.

Pas mus, Shenandoah'ryje rugsėjo 21 d. O'Hara teatre buvo didelis pokilis, tai yra buvo pastatyta scenoje du Miko Petrausko veikalu, butent: „Birutė" ir „Kaminakrėtis". Tas vakaras visais atžvilgiais nusisekęs, ir gar bė tokiai muzikos ir dramos draugijai, kokia pasirodė „Sietynas", Mažą to, tie du veikalai tuojaus kartojami, ty. rugsėjo 25 d., Kacier'o teatre, Mahanoy City. Visi negalėjo tų veikalų Shenandoah'ryje pamatyti, tai „Sietynas" sumanė ir kitame mieste, kur gerokas lietuvių burys randasi, tuos veikalus atkartoti.

Reikia pastebėti, kad visas prakilnesnis jaunimas, visi žmonės kiltesnės dvasios susispietė apie „Sietyną" ir dirba su pasiaventimu; „Sietynas" jau ne tik kad Shenandoah'ryje, bet ir apielinkėje turi pilniausią užuojautą; tas vakaras yra tikriausiu paliudijimu, nes atsilankiusi jame publika užsilaikė stebėtinai gerai, kas lietuvių tarpe buna retenybe.

Maleitis.

Tasai, kuris nieko neveikia turi dirbti, o tasai, kuris dirba turi pasilsėti.
Seneca.

GRAND RAPIDS, MICH.

Ir musų mieste buvo gerbiami svečiai, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas. Aukų, pagal skaitlius lietuvių, surinkta mažai.

Į 60 kuopą per pereitą susirinkimą prisirašė 10 ypatų. Kitam mėnesiui organizatorius sakosi jau turįs keletą naujų sąnarių; taigi kuopa didinasi.

Lietuvių parapijos šv. Petro ir Povilo parapijonai stengiasi įgyti nuosaves kapines. Pirkimui kapinių yra jau išrinkta tam tikras komitetas; dabar yra laidojama lietuviai numirėliai sykiu su kitataučiais.

Darbai tuom tarp eina ne blogiausiai, ypač ant gatvių ir prie namų statymo darbininkai pageidaujami. Lietuvių skaitlius didinasi, nes daug privažiuoja iš kitų miestų — mat čia darbai yra lengvi daugiausiai rakandų (furniture) dirbtuvės. Nors uždarbiai ir nedidžiausi, bet lietuviams patinkaį apsigyventi Grand Rapids'e. Dauguma lietuvių šią vasarą pasistatė nuostavius namus.

Du lietuviai mėsininkai (bučėniai), D. Barštis ir Kamantauskas, kuriedu laikė biznį per keletą metų, dabar tarp savęs susipykio ir turėjo šaukties net miesto valdžią į pagalbą; Kamantauskas turėjo prasišalinti ir iš to miesto; krautuvę dabar laiko vienas Barštis.

Garnupis.

DETROIT, MICH.

„V. L." jau buvo minėta, kad pavasarį tapo čia sutverta teatrališka kuopelė „Laisvė". Jos tikslas lavinties scenišknose veikaluose; buvo taipgi surinktas choras. Išpradžių tulas lietuvis pasižadėjo mokinti chorą veltui, bet tuojaus del jam nepatinkamų priežasčių atsisakė ant tolaus mokinti. Potam gavome kitą mokytoją, kuriam mokėjome po dolarį už vakarą. Bet tuoj bobelės pradėjo verkdamos kalbėti, kad tai bedieviška draugija, o bedievius mokinti yra didelė nuodėmė. Žmogelis, pabijojęs „nuodėmės", grieztai atsisakė toliaus mokinti. Vos spėjo kuopelė susitverti, kaip tuoj susilaukė priešų, kurie pradėjo persekioti patį jos darbą bei išjuokti ir siuntinėti nemorališkus paveikslus toms merginoms, kurios joje mokinosi dainuoti ir lošti. Nors nesmagumų buvo dikčiai, bet musų darbas neikiek nenukentėjo. Užstojus vasaros karščiams ir negavus kito mokytojo, per tą laiką lavinomės savitarpiškai parengdami diskusijas, paskaitas ir tt.

Rugsėjo 13 d. minėtos kuopelės buvo perstatymas — „Trys Mylimos". Lošimas nusisekė vidutiniškai; nors ir galima butų susirasti klaidų, bet tas lai bus jiems atleista, nes iš darbininko negalima daug ko ir norėti. Taipgi buvo atlikta keletas monologų ir deklamacijų, kas irgi nusisekė gan gerai, ką liudijo smarkus delnų plojimas. Turiu priminti, kad šį kartą gražus publikos užsilaikymas vertas pagyrimo. Paskiau prasidėjo balius su svaiginančiais gėrimais ir šokiais, kurie traukėsi iki gilaus vėlumo. Žmonių buvo ne maži, tikimė, kad ir pelno kiek liko.

Pastaruoju laiku tulas M. S. pabėgo su svetima moterimi, F. V., kuri turėjo 7 metų senumo mergaitę ir ją su savimi pasiėmė. M. G. buvo laisvų pažiurų, skaitė socialistiškus laikraščius ir knygas. Pastaruoju laiku jis buvo prisirašęs prie vietinės L. S. S. 116 kuopos ir buvo išrinktas „Laisvės" knopelės pirmininku. Nežvarus M. G. darbas padarė nelovę minėtai kuopai bei kuopelei ir kitiems lietuviams.

Tarpe vietinių lietuvių yra didelis nesutikimas — bedieviai kovoja prieš katalikus; rengdami prakalbas, diskusijas ir tam panašius dalykus, o katalikai — su keiksmais ir muštinėmis. Kartą, dalinant socialistų plakatus palei lietuviškos bažnyčios, išbėgę parapijonai tuoj pradėjo juos mušti, tie parbloškšti sukruvinti gulėjo ant žemės, o šitie vis sparčė, kol nepribuvo policija.

Lietuvis.

GARY, IND.

Rugsėjo 7 d. Lietuvos Brolių Mokslo Dr-stė surengė balių su apvaikščiojimu lietuviškos vėliavos atidengimo paminėjimo. Sugrįžus svetainėn, p. B. Jasiulis pasakė prakalbą, ragindamas visus prie vienybės ir apšvietimo; jis taipgi paaiškino apie reikalingumą atidengti knygyno ir abelnai apie skaitymo naudą. Antras kalbėjo Franciškus Zavalskis, kalbėjo lenkiškai; jis trumpai pupiešė garsią lietuvių praeitį, kaip jie kovojo už laisvę ir už tautos garbę ir ragino taipgi dabar laikyties vienybės. Trečias kalbėjo R. Johnson — angliškai; nors trumpai, bet aiškiai nupiešė jis lietuvių padėjimą Amerikoje ir kaip jie ir čia gerbią savo tautą. Galop atvažiavo susirinkiman miesto majoras, p. T. Knots, kuris, prielankiai pasveikinęs lietuvius, papasakojo, kad jis dar nesenai susipažinęs su lietuviais, nors apie lietuvių tautą buvęs įvairiuose laikraščiuose; apart to jis pridurė, kad dar pirmą kartą matąs lietuvišką vėliavą.

Susirinkusi jaunuomenė pažaidė iki vėlybos nakties.

Anicetas Eidymtas.

SO. OMAHA, NEBR.

Rugsėjo 7 d. SLA. 87 kuopa surengė teatrą ir balių. Pirmiausiu vakaro organizatorium buvo K. Liaučius; lošime dalyvavo vietiniai lošėjai-mėgėjai. Žmonės su nekantrumu laukė vakaro, nes jau buvo pračęs poras metų, kaip So. Omahoje buvo loštas teatras.

Pirmiausiai Jadvyga Biliunienė atliko monologą, kuris labai patiko publikai, nes sukėlė labai daug juoko. Protarpiuose B. Biliunas sudainavo „Vilija", „Užaugo Onytė" ir „Ant ežerėlio rymojau". Poni Maselskienė padeklamavo „Lietuva, tėvynė musų". Apart to buvo atliktas veikalas „Lenkė ir lietuvaitė". A. Zalpis trumpai paaiškino veikalo svarbumą bei jo turinį. Atsidengus scenai, pamatėme tautiškuose ruobuose lietuvaites ir lenkes. Čia ant scenos aiškiai buvo išvaizdinta, kaip lenkai persekiojo lietuvius ir jų prigimtą kalbą, teikdami lietuviams savąją, lenkiškąją dvasią. Iš kitos pusės buvo matyti, kaip lietuviai, brangindami savo žemę, savo kalbą bei papročius, tvirtai laikėsi prieš lenkus. Tame lošime buvo sudainuota keletas gražių dainų. Tas visas lošimas labai patiko publikai, ką patvirtina truksmingas delnų plojimas. Geriausiai tame veikale atsižvelgio Jadvyga Biliunienė ir Ona Žalpienė.

Po perstatymo B. Biliunas deklamavo „Silkių bačką", kas dikčiai prijūokino publiką. A. Žalpis atliko pasakytą temoje apie Lietuvių Tautišką Namą Vilniuje ir jo naudingumą lietuvių tautai; prieš publiką liko perskaitytas iš „Vien. Liet." d-ro J. Basanavičiaus atsikaukimas apie pačėmimą aukomis L. M. D. Jadv. Biliunienė ir B. Biliunas sudainavo duetą „Sugrįžk, sugrįžk". Ona Žalpienė padeklamavo „Mylėkite"; dar sudainavo „Varpas gamtos" o kiti už scenos pasirengėsi išvažiuoti, kaip štai atėjo pas ją Džiakas ir tarė:

— Kara-hanim, tu jau matei, kaip baškirai badauja, bet rytoj ateik pasižiurėti, kaip jie vaišinsies... Bus didelė šventė, Džiakas papjaus arklį...

Mokytoja užsiinteresavo tuo pakvietimu. Kodėl gi nepabuti dar vienos dienos?

— Vieni niekai, ponia, — tikrino kaimietis. — Kas gi ten per vaišės... Per visą žiemą graužė apušų žieves, kai kiškiai. Tai tik tokia pasaka...

Mokytoja tečiau pasiliko. Antrą dieną netol nuo baškirų kapinių kurenosį milžiniška ugnis, o apie ją buvo sustoję visi Jusbašev'o baškirai. Visi laukė, kuo-gi Džiakas juos pavaišįs, nes jisai į tas vaišes pakvietė visą kaimą. Kai atėjo Kara-hanim su savo važnyčia, Džiako dar nebuvo, tik tai vanduo katiluos virė.

— Na, tai kur-gi tasai valgis? — klausė kaimietis.

Neilgai tereikėjo laukti. Tuč tuojau pasirodė ir Džiakas. Jiedu su Karaguzu nešė tik-ką nuplutą arklio mėsą. Visas baškirų burys iš džiaugsmo net sušuko. Per su viršį šešis mėnesius jie nematė šviežios mėsos, gi dabar štai čielas arklys! Visam kaimui užteks.

— Na matai, Kara-hanim, — gyrėsi Džiakas.

Mokytoja laukė ligi vaišių pabaigos. Arklio mėsą išvirė dviejuose katiluose. Tai buvo machanas. Dezertui valgė arklo žarnas, prikimštas arklio taukais. Pastaruosius skanskonius tegalėjo valgyti tik vieni baškirai. Mokytojai metėsi akysna netikusi jų valgymo tvarka: pirmų-pirmiausia pavalgė baškirų vyrai, kas liko, tai gavo moterys, o tiktai patįs pastariejį likučiai teko vaikams. Gaila vaikų šunįs. Jie traukė vienas kitam iš rankų kasnį mėsos, pešėsi ir spiegė.

— Net negerai darosi į juos žiurint, — murmėjo kaimietis. — Jau senai, ponia, mums reikėjo iš važiuoti!

Kada Kara-hanim sugrįžo namo, pasirodė, kad arklio nėra. Nebuvo ko abejoti, jog Džiakas jį pavogė ir papjovė. Važnyčia baisiai užpyko ir grąsino visą kaimą patraukti teisman...

— Ar aš tamstai nesakiau, ponia... Ir aš stoviu ir žiurių, kaip jie čeda mano arklį! Tai Džiako darbas... Bet aš jam parodysiu! Kalėjiman patubdysiu...

— Aš tau atlygšiu, užmokėsiu tiek, kiek tas arklys vertas,—ramiai atsakė mokytoja. — Man visviena, kas jį pavogė.

J. B—lis.

Kara—Hanim.

(Pagal D. Mamin-Sibiriaką.)

III.

Užstojo tikrasai pavasaris. Sugrįžo namo visi vyrai — baškirai, daugiausia pėkšti. Sugrįžo taipgi ir Karaguza. Jisai buvo baisiai nudriskęs, išalkęs ir piktas, ir tuč tuojau užsipuolė ant Džiako.

— Ko tu čia valkiojiesi, veltėdi! — suriko jis.

— Aš tuojau išeisiu, Karaguze... Man dabar jau geriau. Ir tu ateik į vaišes...

Džiakas niekuo budu negalėjo sugalvoti, kaip jis surnoš prižadėtąsias vaišes, betgi prižadėjus, tai turėjo pasirupinti ir surasti budus. Jis jau pradėjo vaikščioti, lazda pasiremdamas, ir per kiaurias dienas gulėjo ir šildėsi šiltoje saulutėje. Jiegos greitai sugrįžo, lyg kad jis kvėpuotų sveiku tyrų oru.

Tokia proga pasitaikė.

Kartą guli Džiakas prieš saulutę ir mato, kai kaiman įvažiuoja rusų vežimas, o vežime sėdi popelėpę atliepė balsais „džingdžing".

Ponas Maselskis kalbėjo apie SLA. ir naudingumą ton organizacijon prigulėti.

Visgi iš to vakaro SLA. 87 kp-pai liko šiek-tiek pelno, dalį kurio, kaip girdėjau, rengiasi paaukauti Tautos Namui Vilniuje.

Patartina, kad musų draugijos, rengdamos kokį vakarėlį, suteiktų lošėjams bei vakaro programo išpildytojams kokią-nors dovanėlę (užrašant laikraštį, duodant kningas), per ką galima but daugeriau pritraukti prie lošimo bei abelno veikimo ir vienybės musų jaunimą.

Kipšas iš pakapio.

ROSE CITY, OREGON.

Čia gyvuoja dvi lietuviškos draugystės: Liuosybės Pašalpos Draugija ir Tėv. Myl. Draugijos 142-ra kuopa.

Nors čia yra geras lietuvių burelis, bet visi išsiblaškę; keletas yra ir gerai pasilaikančių; yra šeimynų, kurios gražiai užsilaiko, iš ko galima spręsti, kad iš jų išeis tikri Lietuvossunys ir dukters.

Sulyginus tolimų vakarų gyventojus su rytiečiais, tai čia yra geresnės gyvenimo sąlygos — žmonės daugiaus uždirba, daugiaus praleidžia, daugiaus prageria, be taip pat galima daugiaus ir sutaupinti juodajai dienai. Kiekvienas žmogus vis sau traukia, o ne nuo savęs stumia, vienok čia patėmytina perdidelė saumylystė ir užvydėjimas. Iki šio laiko čia L. P. D. parengė keletą balių ir sulošė vieną teatrą. Visi tie vakarai atsiliko su svaigalais; geria seni, geria jauni, geria moterįs, geria Lietuvos žiedai-merginos, tenka ir kudikiams. Prisižiurėjus į tokius vakarus, gimsta klausimas: ar galima lankyt tokie vakarai vedusiems žmonėms, kurie augina vaikus? Argi galima eiti su vaikais į tokius šokius, kur pilstosi su svaigalais per visą mielą naktį? Atlieka visokius blogus darbus, koliojas, blevizgoja, tąsosi, o retkarčiais, saliunberniai užvažiuoja su torielkomis moterims kur pakliuva. Argi tas yra žmogiškas pasielgimas? Sukalbanti lenkiškai bezdžionė irgi tą pajuoktų.

Rugsėjo 7 d. L. P. D. buvo mėnesinis susirinkimas; susirinkiman atsilankė gražtus žmonių burelis ir delegatai p. J. Stankus ir J. Bačevičius, pasiųsti nuo Tėv. Myl. Dr-jos 149-tos kuopos, kviesdami susijungti parengt vakaras su prakalbomis, referatais ir deklamacijomis, arba suložti teatras. Daugiausiai stengėsi surengt tokį vakarą p. Juozas Stankus, nurodydamas geras puses. L. P. D. tam pritarė ir išrinko komitetą, kuris susineš su TMD. ir apdirbs plačiau tą klausimą.

Liuosybės P. Dr-stė prižadėjo nupirkt vieną sieksnį, o gal ir daugiau, žemės Tautos Namams Vilniuje; taipogi paskyrė komitetą, kuris kolektuos tam tikslui pinigus.

TMD. 149-tos kuopos nariai labai čio šnairuoja ant centralinio ofiso, kad jiems neprisiunčia žadėtų knygų. Jie, matyt, laukia tiktai pinigų, o su preke tai lendą į patamsį. Žingeidu but žinot, ar tiktai organizacijos valdžia nepacina iš kurmio gimimės?...

Apolinaras.

Teisme...

Teisėjas. — Jųs pavogėte karvę?

Apkaltintasis. — Net ir nemaniau, pone teisėjau. Man reikalinga buvo virvė, — nu, ir kuom aš kaltas, kad prie jos buvo pririšta karvė.

Prie P. J. Mulevičiaus „Atsišaukimas".

„Vien. Liet." numeryje 37 tilpo p. P. J. Mulevičiaus atsišaukimas, užvardintas: „Padarykime 22 d. lapkričio Lietuvos Kilimo Diena." Be abejo šis p. P. J. Mulevičiaus atsišaukimas yra labai puikus sumanymas, ir jei tik mes lietuviai kuoskaitlingiausiai tam pritartumėm, tai padarytumėm tokį šventą darbą, kokio dar musų tautos historijoje nebuvo. Pažiurėkime dabar mes, broliai-lietuviai, delko mes turėtumėm kuoskaitlingiau tam sumanymui pritarti. Mes, lietuviai, keli šimtmečiai atgal, buvome garsus, galingi; musų vadovai buvo po visą pasaulį pagarsėję savo prakilniais darbais ir įvairiais nuopelnais. Bet po kiek laiko musų didvyriai numirša, o pas kitus, užėmusius jų vietas nesiranda tiek narsumo, tiek veiklumo, tiek prakilnaus pasiryžimo ir musų tauta pradeda smukti žemyn. Pirmiausiai mus apglobė lenkai, potam ant mus užsisėdo rusai, ir mes, lietuviai, budami suspausti iš visų pusių, nykome ir nuolat čėjome silpnyn ir galop nustojome mues visai vilties ant musų tautos atgijimo.

Bet štai visai netikėtai mums užteka atgaivinimo bei tvirtybės saulė: lapkričio 22 d. gimsta musų tautos nenuilstantis veikėjas, daktaras Jonas Basanavičius. Tas lietuvių tautos veikėjas nuo pat savo jaunų dienų darbavosi musų tautos gerovei; jis nuolatos žadino mus tautystėje ir turėjo tikrą viltį atgaivinti lietuvių tautą. Ir štai tas garbus vyras sulaukia jau žilo plauko, o dar vis darbuoties neliauja musų labui. Jisai sutveria Lietuvių Mokslo Draugiją; ta draugija kartu su Liet. Dailės Draugija sumano pastatyti amžiną musų Tautos Namą, kuris bus amžinu musų tautos pamatu ir paroda amžiną musų tautos nemirtingumą.

Taigi dabar mes, broliai-lietuviai, ačiuodami tam musų garbingam veikėjui už jo nenuilstantį veikimą ir pasiventimą lietuvių tautos labui, padarykime lapkričio 22 d Lietuvos Kilimo Diena.

Geriausiai, mano nuomone, padarytumėm, jei, anot p. P. J. Mulevičiaus sumanymo, to musų veikėjo gimimo dienos, ty. 22-ros d. lapkričio m. uždarbį pasvėstumėm Lietuvių Tautos Namams Vilniuje. Tuomi mes išreikštumėm pagarbą garbingam musų tautos veikėjui, daktarui Jonui Basanavičiui ir sykiu išbudavotumėm amžiną musų tautos namą, o kartu mokslo ir dailės žydinį. Pamąstykime, broliai, ir padarykime taip!... Juk tas mums yra labai lengva atlikti; mes, aukuodami tos dienos uždarbį tam šventam darbui, jokio sunkumo nepajunsime, o musų tautos kilimni padėsime amžiną pamatą ir tuom pačiu išreikšime širdingą padėką gerbiamam **daktarui Jonui Basanavičiui** už jo pasidarbavimą musų tautos gerovei.

Labai but malonu, kad tam dalykui kuoskaitlingiausiai prijaustų ir tą p. P. J. Mulevičiaus sumanymą paremtų gerbiamieji musų vientaučiai.

Tvirtai pasitikime, kad tas sumanymas turės labai didžias pasekmes.

A. K. Lašas.

Pati. — Kas su tavimi atsitiko, ko tu taip kvatoji?

Vyras. — Och, negaliu susilaikyti nesijuokęs, kad, žiurėdamas ant tavęs dvidešimtę metų atgal, prisiekiau amžinai buti tau ištikimu.

Pamoka iš mithologijos.

Senovės pasaka mums pasakoja, jog senai-senai atgal, Afrikoje gyveno didžiulis milžinas vardu Antaeus. Motinos Žemės sunus. Tasai milžinas buvo paveldėjęs tokią savotišką ypatybę, kad jis kaskart, kaip tik paliesdavo žemę, dešimts sykių drutesnu pasidarydavo; bet jeigu nesusidurdavo su žeme, tai jo jiegos silpnyn eidavo. Todel jisai stengdavosi buti prie jos.

Vieną dieną taip atsitiko, jog Hercules, jieškodamas naujų spėkų, kurias galėtų apveikti, susitiko su Antaeusu. Hercules padavė Antaeusui imtynių ženklą, kurį pastarasis priėmė ir prasidėjo smarkios imtynės. Per tulą laiką Hercelusui labai prastai sekėsi. Antaeuso smugiai krito ant Herculeso su dideliu smarkumu ir didysai didvyris beveik tapo jau apveiktas, kaip štai staiga jis atsiminė savo priešo silpnybę. Numetęs į šalį savo vezdą, jisai sugriebė Antaeusą per vidurį ir, nežiurint to milžino pastangų, pakėlė jį nuo žemės. Surinkęs visas savo spėkas jis laikė milžiną pakeltą į viršų. Antaeus net baubė, stengėsi pasiliuosnoti, spardėsi, bet veltui. Nepaprasta jo spėka greitai mažėjo, o po keleto minutų Hercules numetė ant žemės nebegyvą jo kuną.

Jeigu darbininkai tiktai žinotų, kaip reikia sunaudoti savo jiegas savo interesamš, savo kliasos naudai, tai jų spėka pasidarytų ne desimts, bet šimtą sykių drutesnė ir jie galėtų įgyti tat, ko reikalauja. Tečiau, kapitalizmas matydamas jų silpnąją ypatybę, savo spėka ir klaustingu budu laiko juos pakėlęs į viršų, kaip Hercules milžiną Antaeusą ir neprileidžia prie duodančių jiegą saltinių; veltui jie kovoja, kaipir bėdinas Antaeusas. Nenuvokdami apie savo galybę, jie tik veltui blaškosi, spardosi, eikvoja dar labiau savo spėkas ir žuva gudraus priešo tvirtose rankose.

Ar supras milžinas darbininkas, kad jo galybė yra nejveikiama, jei jisai laikysis prie žemės ir nesiduos lengvu budu prisigauti ir nuo jos atsitraukti?

Laikydamasi prie žemės jis gali žymiai sustiprėti ir ant visados savo priešą prašalinti.

(Pagal G. A. England.)

J. B—lis.

Prie „Protesto".

Perskaitę „V. L." nr. 36 protestą prieš tulus musų laikraščius („Kovą" ir „Laisvę"), kurie labai neišmintingai pasielgia atvažiavus iš Europos svečiams ir Liet. Mokslo Dr-jos pasiuntiniams: D-rui J. Basanavičiui ir M. Yčui, mes randame šitą protestą labai teisingu ir jam pritariame. Čionai musų Lietuvių Blaivininkų Draugija Brooklyne, turinti 70 sąnarių, įgalioja savo vardu po tuo protestu pasirašyti savo viršininkus.

Pirm. **P. Montvilas,**
Sekr. **L. Laučius.**

Iš Alden Station, Pa. Priimkite ir mane į skaičių tų, kurie pasirašo po tilpusiu „V. L." N36 protestu prieš nekurių laikraščių („Kovos", „Laisvės" ir kitų) taktiką kaslink Mokslo Draugijos pasiuntinių, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo. Čia turiu pridurti, kad buvau užsiprenumeravęs „Laisvę", bet dabar, matydamas joje tokias netikusias žinias, pasiryžau nuo jos atsisakyti; nevertas tas laikraštis vadinties tuom brangiu mums visiems vardu.

Petras Sarpalius.

Iš Montello, Pa. Pilnai sutinku su tilpusiu „V. L." N36 protestu prieš „Kovos", „Laisvės" ir kitų tum panašių laikraščių niekšišką taktiką ir pasirašau po juom.

Petras J. Kazlauskas.

Iš Gardner, Mass. Pasirašau po protestu, tilpusiu „V. L." N 36, kur pasmerkiama bjaurys užsipuldinėjimai „Kovos" ir „Laisvės" ant gerbiamųjų svečių, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo.

Mikas Stakėnas.

Iš Lawrence, Mass. Meš žemiau pasirašiusieji, Lawrence, Mass. lietuviai, prisidedame prie protesto, kuris išspausdintas „Drauge", „Katalike", „Tėvynėje", „Vienybėje Liet." ir „Lietuvoje". Drauge kviečiame visą lietuvišką visuomenę protestuoti prieš musų išgamas, „Kovos" „Keleivio" ir „Laisvės" redakc. ir kitus jų pasekėjus, neva socialistus. Pasmerkiame jųjų pasielgimus kaipo kenksmingus lietuvių visuomenei ir visai žmonijai. Užjaučiame Lietuvos darbininkams, gerbiamiems Dr. Basanavičiui ir p. Yčui. Te kįla tarp musų vienybė, meilė ir kultura!

Antanas Mamanauskas, J. Sekevičius, J. Žukauskas, S. Mačiulis ks, P. Bolis, M. Bulotas, J. Augulis, Jonas Kerdiejus, J. Akstinas, O. Akstinienė, O. Janulionietė, A. Latkauskiutė, Stanislovas Mockus, A. Tumasionis, Ona Ramanauskienė, J. Vaišnoras, Juozas J. Urbša, Antanas Saura, Antanas Šimkonis, Jonas Grigalinas, M. Tatarunis, Jonas Zajančkauskas, Martynas Savickas, Fr. Golubickas, Agota Simanonintė, A. Masionis, Jonas Strumskis, Antanas Duda, Jonas Večkys, A. Kinderys, J. Chulada, Alekas Paškevičius.

Waterbury, Conn.
Rugs. 15 d. 1913 m.
Gerbiamoji Redakcija!

Meldžiu patalpinti šitą musų rašteli Jusų laikraštyje.

Mes, žemiau pasirašiusieji, Waterburio draugysčių atstovai, komiteto svečiams iš Lietuvos priimti sąnariai, šiuomi protestuojame prieš nežmonišką socialistų laikraščių — „Laisvės", „Kovos" ir „Keleivio" pasielgimą linkui Lietuvių Mokslo Dr-jos atstovų, gerb. d-ro Jono Basanavičiaus ir p. Martyno Yčo. Mes kontatuojame faktą, kad tiems laikraščiams nerupi mokslas bei apšvieta, bet ardymas tarpe lietuvių vienybės ir kenkimas musų tautos reikalams. Jie netik įžeidžia musų gerb. Lietuvių Mokslo Dr-jos atstovus, bet drauge ir visą lietuvių tautą.

Drauge kviečiam visus lietuvius musų tautiniuose protestuoti prieš tokį elgimąsi ir sakymą, kad jie pildo darbininkų norą ir rupinasi jų likimu. Juk jie savo tokia begėdiška taktika mus vien tik pažeminas ir gundo niekinti savo tautą ir eiti vieniems prieš kitus.

Valio! Lietuvių Mokslo Dr-jos delegatai! Lai bus gėda ir pažeminimas tautos šmeižikams ir išgamoms.

Vardu Tėv. Myl. Dr-jos 5-os kp. sušauktos konferencijos vedėjai:
Pirmininkas **A. J. Pavilonis.**
Raštininkas **J. B. Balsys.**
Prasos Šukis.

FELJETONAS

Apie Feljetonus.

Musų laikraščių skaičius pastebėtinai žengia pirmyn. Tik ir girdi, žmogutis, tai šen tai ten vis gimsta nauji laikraščiai, it aliekaį po lietui. Daugelis jų tuojau pačioje kudikystėje miršta, kiti gi net gimsta gimdytojų nedanešiti — negyvi, treti gimsta invalidais:

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

Ėmėva tyliai šnekėties, tarytum bijodami, tarytum ko nežinomo, bet sergstančio, privengdami.

— Tu esi jau mano, mano brangi paukštele ir busi mano visados. Aš stengsiuos, kad tu butumei laiminga, sunkaus vargelio nevargtumei, o vien linksmai čiulbėtumei, man liusti neduotumei. Kaip man gera, kaip man gera bus prie tavo šalelės ir kaip aš tada visai kitokiu busiu! Džiaugsiuos vien ir džiaugsiuos... Tu šitokia graži, šitokia skaisti, kaip pavasario pirmas žiedelis, kada šypsodamasi iš pakrumio į savo saulelę-motinėlę žiuri. Ir man tu taip žydėsi, taip svaiginsi gardžiuoju kvapsniu, — kalbėjau, nei reikšmės savo pasakymų gerai nesuprasdamas. Žodžiai veržiasi patįs savimi, tyg bučiau aš keletą metų su niekuo nešnekėjęs. Skrido ir pynės apie ją.

— Taip, mano berneli, visą amžių aš tave džiuginsiu, tau puikiai, skaisčiai žydėsiu, ir paskum.... — lyg susigriebė ko, nutilo, tik mano ranką karščiau paspaudė.

Ilgai taip šnekėjovos. Vis savo gražion ateitin mintimis ir žodžiais lėkėme. Artima, tat artima rodėsi. Traukė-mojo į save.

— Kada tu, sesyte, ištikrųjų busi mano? Kada mane drąsiai savuoju galėsi pavadinti? Kada, kada tat atsitiks?

— Kada, broleli, tu norėsi, — nuleido nulenkė galvelę ant mano krutinės. Daugiau nieko nepasakė.

— Kaip tai reiks mudviem tat padaryti? Kaip reiks paprašyti tėvelių palaimos, kad mums Dievulis Augščiausias visą amželį laimingai gyventi padėtų? Kaip, sesutėle?

— Nežinau, nežinau... — nutraukė...— Pats pagalvoki, broleli, — bernelis esi... — šneką nukreipė kitur. Pralinksmėjo. Mąsčiusi-galvojusi nustojo. — Jau man laikas namon.

Lik sveikas berenli ,
Atjok pasbalnojęs žirgelį,
Prie vartelių lauksiu.

— Žirgelio neturiu, — susijuokiau.

— Tai nors pėsčias, save pasikaustęs, atlėk.

— Atlėksiu. Lauk, mergele brangi.

— Lauksiu, lauksiu,
Pro langą žiurėsiu,
Šunįs ar neloja —
Klausysiu.

— Bet jau lik sveikas. Sudiev! — išsitraukė, vikriai pasilenkusi, iš palovio pundelį kningų ir pro duris, lyg skregždė.

— Palauk, da palydėsiu. Gali šunįs užpulti, apgriauti, apdraskyti, — draudžiau, kepurės jieškodamas ir nerasdamas niekur.

Kolei suradau, tai ji jau ir išspruko. Vienok išsivijęs, kaip kulka, paskui radau stovinčią ant kiemo ir laukiančią nekantriai.

— Greičiau, greičiau, — kojalėmis trepseno.

— Kepurės, mat, negalėjau rasti, — teisinaus, piktai maudamas ją ant galvos.

— Bet tu mane netoli tepalydėsi. Aš eisiu pakluoniais, kad nepamatytų kas, nesuuosti. Žinai, juk, kokie musų „gerieji" žmoneliai. Ko gero da patįs gali suimti. Jie geriau sugebėtų nugrusti Siberijon, kaip nuožmųs raudonsiuliai. Liežuviu ir tai da geriau, negu kirviu aptašo, o ko jau galima tikėties rankomis.

— Na, tai jau nors kelius žingsnius, — pasiprašiau.

Taip norėsi net namon palydėti.

— Gerai. Ligi Raugalo klojimo.

— Mažai.

— Mažai? — nusistebėjo.

— Nejaugi, — atsakiau mažo vaiko balseliu.

— Tai ligi Krioklio. Gana?

— Gal.

— Da maža?

— Mažoka.

— Toliau neisiu.

— Ką padarysi...

Ligi Raugalo klojimo nešnekėjova. Kad ir nereikėjo žodžių. Sniegas po kojų girgždė-spiegė ir, rodėsi, vien jo muzikos klausėvos.

— Aštri tai muzika.

— Erzina žmogų.

Tiktai tiek pasakėva eidamu jau į Krioklio klojimą.

— Gal da toliau? — paklausiau.

— Ne, jau bus gana. Kitą kartą... Reikia skubinties. Šaltis, mat, kaip spaudžia... Aš vėl kada nors, prasimetus, atlėksiu... Sudiev!

— Kada gi tėvelių prašysiva? — nedrąsiai priminiau.

— Pasitarsiva, paprašysiva. O šiandien tarties šalta.

Pasibuiavova atsiskirdamu.

Nudulkėjo ji per pusnis, kaip vėjas. Stovėjau ir laukiau, kolei visai iš akių išnyks. Jaučiau da jos lupas, jų saldų dasilitėjimą ir nesinorėjo nei pakrutėti iš vietos. Stovėčiau ir stovėčiau, rodos, taip.

Žvaigždutės vikriai šokinėjo ant dangaus ir pasakojo ką viena kitai. Naujieną, rodos, butų kokią išgirdę.

XVIII.

Nuo to vakaro viskas man prasiblaivė, aišku pasidarė.

— Mano laimės vartų nei baisiausiomis kanuolėmis niekas neišlauš. Niekas pro juos neineis, tyro ramumo nesudrums. Ant mano gyvenimo kiemo visados graži vejalė žaliuos, žydės gėlelės ir paukšteliai ant medelių čiulbės. Saulutė pro baltus debesėlius namelius myluos, vėjalis mažas musytes gainios. Vis taip ir taip, taip ir taip. Kiekviena miela dienelė — svajojau sau.

Dirbti nieko nesinorėjo. Sutingęs vaikščiojau. Sutingęs vargonais bažnyčioje grojau, sutingęs giedojau ekzekvijas su kunigu. Jos mane erzino: Juodas katafalis viduryje bažnyčiso, ant jo baltas karstas, aplinkui liudnai bemirga žvakės. Pora gugčiojančių bobelių. Kunigo nužemintas balsas, juodi, baltais kaulais ir kiaušais išsiuti rubai. To laiko iškentėti negalėjau. — Aš linksmas, o čia ties akimis tokios griaudenybės.

Metrikai visai mane nukamuodavo. Rašai juos, rašai, skrebini-skrebini ir žiuri — vieton Jono, esi pastatęs Petrą! Mergaitės dažniausiai Kazėmis virsdavo. Kiek popieriaus sugadindavau! Kitą kartą visą tat pasuolin trenki. Bet pasikasai pakaušį ir vėl atgalion ant skobnio rioglini. Vėl dirbi-vargsti. Prakaitas net liejasi. Ne nuo paties darbo, bet kažin nuo ko. Neapsibuoto labai.

Vis ji man akyse stovėjo. Vis viliojomojo į save. Tai arčiau prieis, tai toliau atsitraukia. Ištolo ir iš arti. Šnekučiavau rodos su ja ir juokavau.

Laukiu, kada ateis tas laikas, kad ją be baimės galėsiu prie savo krutinės priglausti, mylima meiluže pavadinti. Ir kad bučiau įmanęs, tai bučiau liepęs tam laikui paukščio sparnais atskristi, žaibu atlėkti. Bet jis buvo neinprašomas. Vis toks-pat nesiskubinąs, šaltas. Kas jam...

Atgydavau tarytum, kada ji pas mane atlėkdavo, ar eidama iš miestelio nors trumpai valandėlei užsukdavo. Grojau jai. Ji džiaugės, klegėjo. Ir tylus mano kambarėlis budavo linksmybės kupinas.

Žinodamas, kada ji ateis, savo tarnaitę išsiųsdavau kur-nors su reikalu, arba liepdavau nueiti pas draugę paviešėti. Ji neapsakomai budavo dėkinga už tokią mano gerą širdį, bet aš jai da labiau budavau dėkingas, kad ji negrįždavo iš tenai greitai. Gerokai pasėdėdavo. Man to tik ir tereikė.

Piršties, prašyti Gervydžių Kazytės rankos vis nedrįsau. Diena nuo dienos atidėliojau. Tolimesniam, patogesniam laikui.

— Gal papsitaikys kuomet kaip...

Nueidavau pas juos dažnai. Bet nuo nekurio laiko pasergėjau, kad jie jau nebe tie. Ne tokie man malonųs buvo, ne tokie lipšnųs. Ir rečiau pradėjau.

Gervydis tik taip sau su manimi šnekėjos, kad netylėjus tur-but.

— Tylėjimas prie svetimo žmogaus negražus daiktas, — gal manė.

Gervydienė taip-pat po truputį nustojo juokavusi.

Išpradžių maniau, jog visa tat tik man taip regis.

Gervydis vien tada darydavosi linksmesnis ir kalbesnis, kada gaudavo „Aušrą", arba laimingai per sieną jo sėbrams pasitaikydavo kningas pernešti. Skaitydava tada balsu, gerėdavos kokiuo-nors gražiai parašytu straipsniu. Apsakinėdavo. Juokdavos. Prisimindavo, kaip po Trijų Karalių pats antstolis, darydamas pas jį kratą, klojime nuo šieno prėsmo nudribo.

— Taip smarkiai žnekterėjo, kad maniau prilips į padą. Vos gyvas pasikėlė. Raudonsiuliai už parankių nutempė rogėsna ir, kaip meitelį, pardumė namon. Nereikėjo nei krėsti toliau. Dagi man vieną pagoną paliko, kuris, jam skrendant, nuo peties atšoko. Laikau jį suvyniojęs ir pabalkėn pakišęs. Atmintis gera. Sako vos pagijo. Keletą savaičių lovoje prastenėjo. Ir, žinoma, kokią dešimtį bonkų vaistų turėjo išryti. Minės. Oi minės ilgai! Prisipažinti bijos. Sarmata! — kvatojosi jisai.

Bet praeidavo kokia savaitė, kita ir jis su manim nebe taip šnekėjos. Vis šalčiau ir nuobodžiau. Ir aš da rečiau stengiausi tenai lankyties, da rečiau nueiti. Deltog praslinks kelios dienos ,i rmane vėl traukia. Vėl rupi pamatyti ją, vienu kitu žodeliu persimesti, meiliai žvilgsnius sumegsti.

Negalėjau iškentėti ir eidavau.

Ji gi su manimi vis tokia-pat buvo. Švelni, moloni, lac katytė. Savo meilės prieš tėvelius neslėpė. Dagi rodėsi su ja. Jų akyse mane balandėliu, broliuku vadino. Matydavau, kaip jie tat užgirdę raukdavosi, yt miškinio obuolio inkandę. Ji gi į jųjų pyktį nei domos nekreipė. Aišku man buvo, kad tarp jos ir jų, man nesant, esti kas nors. Barnės gal?... O seniau jie savo Kazytę begalo mylėję, lepinę visaip.

— Tai mylimiausioji mano, — Gervydienė sakydavo.

Nenorėdavau aš, kad ji butų tokia neatsargi, mudviejų paslaptis rodytų.

— Erzina vien juos ir gadina viską. Kad ji kitaip apsieitų, gal viskas butų gerai? — galvojau-maniau.

Deltog ji pati kitokios buvo nuomonės.

XIX.

Galop visai nustojau pas Gervydžius vaikščiojęs. Negalėjau, bet turėjau nustoti.

Vieną subatvakarį, man pas juos nuėjus, Gervydis, kaip tik aš peržengiau slenkstį, už kepurės ir išmovė sau pro duris nič-nieko man nesakęs.

—Matyti jau manęs nebenori, — dingterėjo omenin.

Kitą kartą susitikau jį gatve einant. Pasisveikinau. Jis nieko neatsakė, da nusugrįžė.

— Kodel jie taip ant manęs pyksta? Ką aš padariau? — jokiuo budu negalėjau suprasti.

Rečiau jau mačiausi ir su Kaze. Išsiilgdavova vienas kito neapsakytai. Pasimatę iš džiaugsmo nežinodavova ką ir šnekėti.

Ji naktį ištrukdavo pas mane. Mato, visi sumiega, atsikelia, apsitaiso ir išeina.

Vis deltog blogai buvo, kad seniai dabar ant manęs pyko. Tokie jie pirmai buvo malonųs, tokie geri. Lyg savo žmogų godojo.

Vieną naktį, kada ji sėdėjo pas mane. aš jai pasakiau apie tat.

— Ko tenai paisyti senių, — susirustinus atsakė. —Jie nori, kad aš mylėčiau tą ir už to eičiau, kas jiems patinka. Nesulaukta jų! Mat jau nuo Kalėdų peršasi į mane koks tai berniokas nuo dviejų valakų. Ir, žinoma, patinka jiems. Aš gi jo nei ištolo nenoriu matyti. Ant kačergos išjočiau, jeigu išdrįstų pasirodyti. Vyrą pati galiu išsirinkti, nereikia man svetimų akių. Neduos man kraičio, tuščia jų, ir be jo apsieisiu. Tegul jau sau visą žemę Julytei užrašo... Tėvas sutiktų gal ir užu tavęs atiduoti, sako: „Vargonininkas, žmogus nekvailas, galės pragyventi", bet motina: „Kas gi išto, kad jis ir vargonininkas ir protingas, bet nesveikas. Kaip pasens, tai visai kupron paraugs". Riejas ir riejas jie kasdien. Tėvas jau taip-pat pradėjo galvoti. Pasidavė jai. Kur boba nenuveiks!... Ir jis, tas mano tėvas, skaito laikraščius, kningas, o tečiau nesupranta, kad žmogus vien meilėje gali laimingai gyventi; nepadės jam nei turtai, nei niekas. Gražumas gi vėl netruka praeiti: čia buvo jaunas, žiurėk jau ir paseno, susirietė-susidvilinkavo. Gerai, jeigu da koksai gyvenimas: o jei ne, tai ir pagalam... Neapkenčiu aš jų už tat...— nutilo Kazytė, užsimąstė. Langan akis inbedė; į balzganą mėnasienos juostą.

Atsitraukė. Vėl ėmė šnekėti. Netaip jau nors liudnai. Tarytum ką butų pamačiusi. Ir prašvito.

— Ji pati, mano motina, ištekėjo prieš norą savo tėvų. Papasakosiu, kaip visa- tat buvo?

— Gerai.

— Motinos tėvas buvo pas grafą Argaudą, Šileinių dvare, virėju. Gerai gyveno. Susitaupė kruvą pinigų. Dukterims, visoms penkioms, skyrė po penkius šimtus rublių. Su tokiuo kraičiu visos greitai ištekėjo. Tai už užveizdų, tai už raštininkų. Liko pati jauniausioji ir pati gražiausioji. Ji kaip tai išspruko sodžiun ant vakarušku, susipažino su tėvu. Ir iškarto kits kitam poulė širdin. Taip susimylėjo, kad ir dabar da tos meilės neužmiršta. Jos tėvas baisiai nenorėjo, kad jo duktė eitų užu kalvio sunaus, ir nei už ką nesutiko judviejų palaiminti. Tad jiedu slapta apsivainikavo. Mat jis, senis, buvo su grafu keliems mėnesiams Varšavon išvažiavęs. O grafas be savo virėjo niekur nevažiuoja. Nevalgo svetimo virtą. Jam vis vaidindavos, kad jį nunuodyti kas taiko... Motina gi nesipriešino labai, leido save perkalbėti. Užtat tėvas, sugrįžęs jau, prakeikė savo dukterį, nei rublio jai nedavė ir da kraitį ketino atsiimti, kurį ji rubais ir taip šiuo-tuo buvo pasiėmusi. Teismu grąsino, prašė grafo pagalbos, bet grafas nieko negalėjo padaryti, vien kunigą iškėlė, kuris jiems vinčių davė, rankas surišo.

— Juk dvariškiai galėjo kaip nors pranešti apie tat tavo tam piktam diedučiui, parašyti, kad jo dukrelė teka už Gervydžio, kalvio sunaus, — pertraukiau aš ją.

— Niekas nedrįso, — atsakė ji. — Motina neturėjo dvare priešų, ją visi gerbė ir mylėjo.

— Tai tuo labiau koks liokajus galėjo liežuvį pakišti.

— Žinoma, galėjo. Bet niekas da netikėjo, o įsipykti be laiko kiekvienam nelabai butų malonu. Taip viskas, lyg patepta, ir nuėjo.

— Taigi, mat, ir mano motina, kuri keikiama ištekėjo ir dabar taip laimingai gyvena, negali da suprasti, jog vien meilėje gerovė. Kodel taip?... — paklausė ji lyg manęs, lyg pati savęs.

Paskum, liudnom-gailiom akelėm žvilgterėjusi į tolę, prieš save, padėjo savo galvelę ant mano peties. Prisiglaudė. Nutilo.

Niekados man nebuvo taip gera, niekados aš taip nejaučiau, jog ji man su siela, su visakuo atsidavusi. Jaučiau, jog ji mane myli tolygiai ir galėtų paskui eiti, sekti, nors kraštan pasaulio.

Spaudžiau-glaudžiau ją prie savęs, kaipo kokią neišpasakytą brangenybę ir galvojau, šnabždėjau patylomis:

— Nejaugi ji bus mano? Mano, mano amžinai! Tokia puiki, tokia skaisti. Nejaugi ateis laikas, kad ji visados galės taip buti prie manęs? Galės mane myluoti- skabinti be glao, be krašto?!

Ir į pasaulį tų šviesių svajonių-lukėsių spraudėsi-veržėsi, yt šešėlis apsiniaukusią naktį, mintis.

— Visaip da gali buti. Gali buti ji ne tavo, o kito.

Tečiaus greitai ta abejonė pranykdavo, lac dumblan ant dugno nugrimsdavo. Ir lengviau man darėsi. Ne ilgai trukus visai užmiršau.

— Olesi, — pasigirdo jos balselis, yt tolimas aidas. Aidas garso kokio, negirdžiamo niekad. — Tu nebijok, kad mano tėvai dabar ant tavęs pyksta. Nieko. Aš, nors ir prieš jų norą, bet už tavęs ištekėsiu. Jie kiek papyks-pasidraskys ir atsileis. Suminkštės širdis. Tas mano diedutis-virėjas koks jau buvo kietaširdis, deltog paskum atsileido. Ir raitį, penkius šimtus rublių, atidavė. Nors ne greitai, už keliolikos metų. Jiedu da greičiau, pamatysi, atsileis. Netoks gi jau mano tėvelis. Jis pirmas dovanos. Motina gal da kiek pasiturės. Bet ir ji nelauks ilgai. Viskas bus gerai. Ir žemės pusvalakį gausiva. Pamylės jie mudu, kaip tikrus vaikus, nebematys net tavo kupros, nieko... Bet palaukiva, gal da jiedu ir taip atsileis, geruoju sutiks

(T. b.)

KAZYS PUIDA.

Laisvos Mintįs.

(Kritikos bruožai.)

XLIII.

Vaivorykštė. Literaturos ir dailės laikraštis 1913 m. Pirmoji knyga. Vilniuje. 207 psl.

Nors tik šiais metais tepasirodė pirmasai lietuvių kalboje grynai literatis laikraštis, tečiau jis turi jau savo historijos galbalėlį.

Grynai literačio laikraščio reikalingumas apsireiškė jau senai, kuomet augąs tautiniai-kulturis gyvenimas gamino daugiau rašytojų ir paprastieji laikraščiai, pasiskyrę savo politinės pakraipos, nestengė sutalpinti jau originalės literaturos, nekalbant apie verstinę. Beto, ne kiekvienan jau laikraštin rašytojas galėjo patilpti: — vieni aiškinosi pavedę savo skiltis tik bepradedantiems, kiti reikalavo savo politiniam credo atsakomu literačių tvarinių. Tuo gi tarpu rašytojų skaičius augo, o laikraščiai tuo pačiu metu nustumė dailiąją raštiją paskutinėn vieton. Tokioms sąlygoms susitvėrus, neišvengtinai turėjo gimti tyrai literatis laikraštis.

Kiek anksčiau ištitariau, jog toksai laikraštis turėjo jau savo historiją.

Dar man redaguojant 1906 metais „Vilniaus Žinias'' pastebėta buvo, jog duodant net kasdien feljetoną — medžiagos tiek daug guli stalčiuose, jog tuo tai metu ir ėmiau galvoti apie atskirą literatį laikraštį. Del viso ko paėmiau koncesiją „Jaunajai Lietuvai'' leisti. Laikraštis nepasirodė del įvairių kliučių ir užsimezgus sumanymui leisti „Vilti'', koncesiją perleidau „Vilties'' sumanytojams, o pats, gyvenimo aplinkybių spiriamas, turėjau išsikraustyti į Šaulius.

Šauliuose sužinojau, jog čia buvo tarta pas grafą Vl. Zubovą ir rimtai galvota apie grynai (?) literatį laikraštį. Bet ir tasai sumanymas del visokių kliučių neįvyko.

Nepamesdamas minties apie grynai literatį laikraštį, ėmiau teirauties pas šauliškius spaustuvininkus. Jau beveik buvau su vienu jų derybas užbaigęs, gavau laišką su įstatų sumanymu iš Krokuvos iš pp. Jurgelionio, K. Jasiukaičio ir nebeatmenu kas trečias. Tuo pačiu metu K. Jasiukaitis pranešė man suradęs leidėją užsienyje mano sumanytam laikraščiui — ir vėl derybos nutruko, laikraščio leidimas buvo pilnai užsienyje gyvenančių musų rašytojų rankose, bet ir tasai sumanymas neįvyko.

Kiek ilgai butų dar besibłaškęs toje laikraščio sumanymas ir kaip galų gale įsikunijęs ir ar įsikunijęs, jeigu praėjusiais metais nebutų Rinkevičia paskelbęs, leisiąs tokį laikraštį — šiandien jau sunku nuspėti.

Laikraščio sumanymui gimus Vilniuje ir besikunijant gyveniman, daug buvo kalbėta ir susirašinėta su busimuoju jo redaktorium — L. Gira. Budamas Vilniuje atlaikos metu, padaviau sumanymą padėti įžangon Franko ketureilį, L. Giros verstą:

Tarkim žodį — šaukdami in žygį —
Tik šį kartą ne in platų tyrą,
Bet in gelmę musų dvasios, vyrai,
Kur tautos rytojui dirbam vygę.

Tuo ketureiliu ir prasideda „Vaivorykštė'' — ir nieks negali geriau ir pilniau apibudinti naujojo žygio turinio, prasmės bei vertės už šį ketureilį.

Dabar apie pačią „Vaivorykštę''.

Paprastai, kiekvienas naujas laikraštis, pasirodydamas pasisako kuo buti norįs ir kur einąs, ir tas žinias randame pirmuose puslapiuose. Čia atžagariai — gale knygos susitinkame netikėtai su redaktoriaus „Literaturos pašnekomis'', kurios turi neva atstoti programinį laikraščio credo.

Keistos tos pašnekos! Juo keistesnės, nes patalpintos rimtai inteligentijai skiriamame literaturos laikraštyje ir pamokslo tonu parašytos.

„Musų raštija savo daugumoje vis dar tebelieka agitatoriniai-moralinė raštijėlė''. (203).

Taip apvertinta p. redaktoriaus nudienė musų raštija, be skirtumų — „daugumoje''!

„Dar pirmieji musų dainiai- literatai... gana tankiai gavo sau vardus. Ir jei dar ir ligšiol tuos savo vardu pasilaikė, tai pasilaikė juos sau ne tiek del to, kad jie buvo dainiai, kiek del to, kad buvo pirmieji musų dainiai ir — labiausia — del to, kad buvo taip sakant — karo dainiai, atgimimo pranašai ir tik''. (202).

Nėra kas sakyti! labai gražus p. redaktoriaus nusimanymas apie musų praeities raštiją!? D. Poška su savo „Lietuvos bei žemaičių mužiku'', vysk. A. Baranauskis su „Anykščių šileliu'', kun. A. Vienažinskis su savo raudomis, P. Vaičaitis su savo sonetais — visa tai lygu — nes tai pirmieji dainiai, nes tai atgimimo pranašai. Net Maironis — ir tas tik karo motyvus dainavęs, bet kaip dainavęs — to Gira nenor nė matyti, nė pasakyti.

Tokia literačio žurnalo redaktoriaus nuomonė apie musų praeities dainius — tiesus užgavimas ne vien tų dainių, bet ir nudienės kartos rašytojų, kuriems varu užmetamas agitatorių-moralistų epitetas.

Jei šitokia erudicija bei tolygiomis nuomonėmis bus nušviečiama musų literatė praeitis bei dabartis — tai geriau butų, kad „Vaivorykštė'' visiškai literatės kritikos netalpintų, nes su tokiu musų literaturos apkainojimu jei bent vienas p. redaktorius tesiks.

Apie dailės teoriją, kurią Gira išguldinėja savo pašnekose, nekalbėsiu, nes ji turi vertę tik pačiam autoriui, nė skaitytojų nė kviečiamųjų bendradarbių nepaliesdama. Paminėsiu tiktai tai, jog „Vaivorykštė'' sakosi tepriimsianti tik tokius tvarinius, „kurie duotų vien aistetikos pasigerėjimo'' (205).

„...mes tikimės, kad taip musų skaitytojų, taip rašytojų skaičius — vis daugįsis, vis augs. Mes tikime, nes norime tikėti (?!), jog rasis plačioje Lietuvoje žmonių, kurie norės bendrai didelį kulturos darbą varyti...'' (207).

Gražu kas tiki, nes tikėti nori. Bet vienas tikėjimas, be gerų darbų — laki svajonė. Ir jau pirmoji kninga turėjo p. redaktoriui parodyti, jog vien tikėjimu darbo ratus tepdamas, netoli tenuvažiuosi. Anot p. Giros visi geresnieji rašytojai pasižadėję sandarbininkauti „Vaivorykštėje'', o tuo tarpu nesurandame tenais tų geresniųjų — nė Lazdynų Pelėdos, nė Žemaitės, nė Čiurlionienės, nė Šatrios Raganos, nė Jasiukaičio, nė daugelio kitų.

Pažvelgkime į tai, kas pirmoje kningoje pirmojo lietuvių literačio žurnalo yra.

Iš pirmosios dalies Maironio poemos „Musų vargšai'' — negalima numanyti tolesnės tąsos, tečiau reikia atvirai pasakyti, jog jau užčiuoptinai jaučiamas didžiausio musų liriko saulėleidis. Ir negalima vėl jau taip atkakliai tvirtinti, kad šioji poema nebutų be tendencijos. Visiukai atžagariai — tendencijos joje (bent pirmojoje dalyje) labai daug. Ir poezijos ir tendencijos vienodai dikčiai. Vietomis dar prisimena senasai Maironis iš „Tarp skausmų į garbę'', kame gražiausi jo lirikos perlai.

Ant augšto kalno Šatrijos
Retai kas naktį nebijos
Slapčia su dvasiomis kalbėti;
Bet dieną!... koks tai reginys!
Jo nieks ant Alpių nemainys
Ir čia Žemaičius ims mylėti. (3)

Tolygių vietų gana dikčiai naujojoje Maironio poemoje. Apie tos poemos tendentiškumą — kuo ir kame jis apsireiškia — šiuo tarpu neketinu kalbėti; žingeidaująs skaitytojus pats susiras, nes nekiek trukus ruošiuos kiek plačiau pabyloti apie Maironio tveriją.

M. Gustaitis, kaip paprastai, įvairus, gilus ir muzikalis. Nekalbant apie jo giliaprasmę poeziją neliečiant šiuo kartu begalinio jo poezijos įvairumo reikia tečiau paminėti nepaprastoji jo stiliaus drąsa, karališkai gausus žodynas ir mokėjimas visu tuo majestriškai naudoties:

Pasakyk, valtelę,
Kur beplaukti su tavim?
Saulė tiesia aukso kelią
Masina maria vilnim.
Irklužėliai neberimsta, —
Vario vairas, esą, grimsta.
Plazda-plazda šilko burės
Ant vėjingos jurės.
Pasakyk, valtele,
Kur beplaukti su tavim? (20)

„Spižiniame varpe'' M. Gustaitis byloja skaudulingai ir skambiai:

Nelaimės tėvynės
Ant mano krutinės
Išdegino kryžių, įspaudė giliai...

* * *

Lietuva, sunkiausia tau teko dalis!
Likimas išburė
Tau sielvartų jurę,
Gyvenimas tavo — be ryto naktis,
Ant amžino kapo —
Eršketėiai be lapo,
Po kryžium — našlaičiai, išverkę akis... (22

Nedaug teprasilenkė poeta su teisybe piešdamas pagavimo momentų tautos fizionomiją.

Gasparo Kuzavo „Kraujas'', nors ir labai kruvinas ir bauginti mėgina, tečiau nebaisus ir tasai kraujas toks skystas, jog geriau butų buvę jo „Vaivorykštėn'' neindėjus.

Liudo Giros „Disonansai'' — ištiesų disonansai ko benorima! Mėginta stilizuoti liaudies dvasioje, mėginta V. Krėvės stilizuotosios pasakos pasekti — ir išėjo nei šis-nei tas. Tokių disonansų galima butų pundais prirašyti, jei jie turėtų by kokią literatę vertę, o juo labiau nereikėjo jų dėti pirman žurnalo numerin.

M. Vaitkaus „Liudnojo rudens garsai'' — primena man jo „Margumynus'', kuriuose daug daugiau žodžių ne kad poezijos. O keistas tečiau tai talentas! Kart-kartėmis prasimuša ištiesų gražus švystelėjimai, bet neilgam, ir vėl seka žodžių rinkinys. Citatų iš jo eilių neimu, nes ištiesų nematau ką becitavus.

Žymiai užtad skiriasi iš viso žurnalo Akstinų Vinco „Literato užrašai''. Jaunas tai dar ir naujas rašytojas, bet užtad kiek jame gyvumo, kiek ekspresijos! Pajudino opų musų rašytojų gyvenimo klausimą; įgudusia, tarytum, satiriko ranka skaudulingai pašiepia tas anormales sąlygas, kuriose turi gyventi bei tverti musų rašytojai ir Aitvaro nusišypsojimu užbaigė-užraukė „Saliamono galva''.

M. Dagilėlio „Nupuolęs dainius'', Paparonio kelios eilutės nieko aistetinio skaitytojui nesiulo — paprastos eilutės.

Vincui Krėvei daugiausia vietos užleista. Randame „Žiemos nakčių sapnus'', „Egojistą'' ir „Pratjekabuddhą''. Bet kas kritikui apie tuos raštus pasakyti — nebežinau! Yra tai tiesiog „filosofinis akmuo'', kurio nėvienas skaitytojų nesugrumulious. Dar „Egojistą'' — tą dar galima įveikti, bet visa kas kito taip išstilizuota, taip išlyginta, jog per tą lygumą mintis neturi nė kur užsikabinti: — žodžiai bei sakiniai savo keliu — mintis savo. Ir joks pasistengimas nesugeba jiedviejų vienon kuopon suvesti. — O gaila, iš V. Krėvės, jo raštus pažįstąs skaitytojas, ne to turėjo tiesos laukti.

Igno Šeiniaus „Bangos siaučia'' bene įdomiausia ir svariausia, kas toje kningoje sutalpinta. Visų-pirmiausia Šeiniaus plačiai užbrėžta apysaka iš nudienės musų inteligentijos gyvenimo; antra — Šeiniaus stilistika. Jau iš pirmųjų jo rašinių gražiai matyti buvo tasai stiliaus skirtumas nuo kitų musų skaitytojų. Neramus, nervingas, savimi nepatenkintas, nuolatos lyg ko jieškąs. Kas sakinys pats savimi byloja, jog čia lyg ne taip išsireikšta, jog butų buvę geriau pasakyti, bet mintis nenuorama kankaną šoka ir noroms-nenoroms turi ją užrašyti, o tai paspruks, nauja pasikeis. — Taip lygiai ir skaitosi Šeiniaus rašiniai. Ypač tas stiliaus nervingumas šioje apysakoje. Beto ji turi savo socialę prasmę, apie kurią ilgainiui pakalbėsime, kuomet ji bus užbaigta.

Įdėta dar 12 liaudies dainų. „Hiavatos Medžioklė'' Kalėdų Kaukės vertimas iš H. W. Longfellow'o, Paparonio liuosas vertimas iš Mickevičiaus „Vaikelių malda'', Giros vertimas „Kalevala'', M. Gustaičio „Puškinas ir Krimo sonetai''.

Bendras įspudis iš pirmojo lietuvių literačio žurnalo — menkas, silpnas, daug-daug ko dar norėti leidžias ir liepiąs. Ar kiti numeriai bus geresni— nedrįstu spėlioti. Viena, kad pats redaktorius žymiai partivis žmogus, palinkęs visomis savo simpatijomis prie klerikalų, tad, nežiurint geriausių savo norų, nestengs bešaliai vesti laisvos tvėrijos žurnalo, kurs kiekvienam rašytojui, prie kitokių sąlygų butų brangus ir remtinas. Tečiau laikas parodys, kuo tasai žurnalas virs. Nors dar ir neturime visiškai aiškiai užsibriežusių literačių pakraipų, nors neturime net literatų organizacijos, bet suderinti visi viename žurnale — tai svajonė ir neišpildoma.

Bebelis.

Visai dar nesenai, ty. rugpjučio 13 d. šių metų, mirė Augustas Bebelis, visam pasauliui gerai žinomas Vokietijos social-demokratų vadas ir tarptautinio socializmo skleidėjas. A. Bebelis buvo ne tiktai pirmos rųšies oratorius, bet tuom pačiu laiku vienas iš žymesniųjų organizatorių. Jis buvo nenuilstąs kaipo agitatorius ir stebėtinai sumaningas ir gabus kaipo parlamentariškas veikėjas ir partijinis vadas. Galop, Bebelis buvo gan žymiu rašytoju ir labai geru publicistu, su didžiausiais polemizavimo gabumais. Apie jo mirtį laikraščiai daug rašė, perkratė jo nuveiktus darbus, bet tas viskas buvo atliekama ant greitųjų. Čia mes bandysime šiektiek plačiau ir visapusiškiau peržvelgti jo gyvenimą ir darbus.

Augustas Bebelis gimė vasario 22 d. 1840 metuose, Kelne (Koeln). Jo tėvu buvo paoficierius (unter-oficer) 3-čios rotos, 25-ojo pėkštininkų pulko Johanas-Gotlibas Bebelis, o motina paėjo iš Simonų šeimynos. Bebelio tėvai buvo visai neturtingi, nes, kaip visiems žinoma, paoficieriai, kaip pirmiau, taip ir dabar, ima gan mažas algas. Bebelių šeimyna, susidedanti iš tėvo, motinos ir trijų sunų, gyveno kazarmėse, kur jiems buvo nuskirtas vienas kambaris. Apart to, dar tame pačiame kambarėlyje Bebelio motina laikė kareiviams mažmožių krautuvėlę, iš kurios ji šiek-tiek gaudavo pelno, vienok ir to pelno toli gražu jiems neužtekdavo kad nors kiek žmoniškiau gyventi. Nežiurint į toki skurdą, kudikiui- Bebeliui, kazarmėse buvo gan linksma. Jis su savo broliais bėginėdavo po visę kazarmę, ir juos visi paoficieriai labai mylėdavo. Kazarmėje viešpatavo kariškoji dvasia ir Bebelis-kudikis, suprantama, pilnai jaja turėjo persiimti: pramokęs šiek-tiek geriaus vaikščioti, jis darydavo gimnastiką (muštrą), nors ir užpakalyje kareivių juos pasekdamas, vienok tėvas nekaip žiurėjo į kareiviją — jis visomis spėkomis stengėsi surast sau kur-nors tinkamesnį užsiėmimą. Galop 1843 metais Bebelio tėvas buvo nuskirtas sienos (rubežiaus) prižiurėtoju ir visa Bebelių šeimyna išsikraustė į vieną mažą miestelį prie Belgijos sienos. Bet jis ten neilgai tarnavo—po trijų tarnystės mėnesių jis labai prasišaldė ir delei to buvo sugrąžintas ir patalpintas Kelno kariškan ligonbutin, kuriame pasirgęs penkioliką mėnesių numirė, nepalikdamas savo žmoai nė vieno skatiko.

Po tėvo mirčiai, našlė turėjo apleist kazarmę ir kraustyties savo tėviškėn, Vazlaran, kur ją laukė dar didesnis skurdas. Bet Bebelio dėdė (jo tėvo brolis), kad kiek jai pagelbėti, vedė savo mirusio brolio pačią, tai yra Augusto Bebelio motiną. Delei šito jie persikraustė Brauveleiran, kur jo patėvis tarnavo apskričio pataisos namuose ir buvo kalėjimo prižiurėtoju. Ir vėl Bebelis pakliuvo į panašias, jei ne blogesnes, gyvenimo aplinkybes, nes gyvenimas prie kalėjimo, suprantamai, buvo nelinksmas. Apart to dar, nežiurint kad patėvis buvo geru žmogum, jis gana tankiai, ir tai be pasigailėjimo, mušdavo savo posunius, ką gan blogai atsiliepė nat jų sveikatos. Vienok tas neilgai tęsėsi — už dviejų metų (1846 m.) patėvis numirė, ir jo motina vėl pasiliko našle. Ir patėvis, kaipir tėvas, nepaliko jo motinai jokio turto, ir ji su savo sunais persikėlė Vezlaran, kur gyveno jos dvi vedusios seserįs, ir kur jai dar priklausė mažas žemės sklypelis.

Vezlaras, nors ir nedidelis, bet labai gražus miestas; čionai tai Augustas Bebelis ir pradėjo mokinties. Išpradžių jis lankė „biedinųjų'' mokyklą, bet tuojaus perėjo miesto viešojon mokyklon. Čion jam buvo smagu, nes jį visi mylėjo už gerą mokinimąsi. Jis nepatiko tik dainavimo mokytojui. Geometrijos mokytojas jį ir dar kitus du mokinius už gerą jų mokinimąsi net atskirai nuo kitų mokino matematikos. Apart matematikos Bebelis labai mylėjo mokinties geografijos ir historijos; prisakimų ir poterių jis visai nemėgo. Kaslink poterių, tai ir motina jį ne labai mokino, nes ji taipgi buvo laisvesnių pažiurų moteris ir religijos klausimais mažai interesuodavosi. Bebelis išmoko tik tiek prisakymų, kiek reikalavo mokyklos programa ir pastorius; vienok ir čia jis buvo geriausiu mokiniu. Jis gerai mokinosi, bet už tai jis buvo geri ir padykęs; jis iškrėsdavo kartais visai nemalonias „baikas'', už kurias gana tankiai ir be susimylėjimo gaudavo pliekt. Apart užsiėmimų mokykloje, jis vasaromis su savo draugais maudydavosi Lanoje (upė), rudenimis krėsdavo obuolius, o žiemą dikčiai čiužinėdavo ant ledo. Jo jaunesnysis brolis bečiužinėdamas vieną kartą įčiuožė į properšą, o kitą kartą kitas jo draugas pakliuvo į akėtį, ir abu kartu Bebelis skęstančius išgelbėjo. Vienok baigdamas mokyklą jis pasitaisė ir gavo gerą paliudijimą.

Materialis gi Bebelių šeimynos padėjimas buvo tiesiog apverktinas. Iš žemės, kurią jie valdė toli gražu negalėjo išgyvent, todel motina per kelerius metus siuvo baltas kareiviams pirštines, už kurią porą gaudavo 20 pfenigių (apie 5 centus), nors per dieną daugiau kaip vieną porą pasiųt negalėjo. Pats Bebelis sako, kad šis uždarbis buvo permažas, kad gyvent ir perdidelis, kad badu numirt. Po kelerių metų ir šio uždarbio motina neteko, nes pas ją išsivystė džiova, del kurios vėliau ji net negalėjo dirbt jokio darbo. Augustui, kaip vyriausiam sunui, prisiėjo viskas dirbt: jis virė valgį, valė kambarius, šveitė ir skalbė. Kuomet motina visai jau nieko negalėjo, jis su savo broliu eidavo valgyt prie tetų, o motinai valgį gaudavo iš turtingesniųjų. Kad nors kiek pelnyt, Bebelis liuosu nuo mokyklos laiku pradėjo uždarbiauti; jis rado kokį ten viešbutį, kuriame subatomis ir nedėliomis jis tarnaudavo prie lošėjų. Rudenyję gi jam prisieidavo bulves kast, ir nors vaikiščiams buvo tai sunkus darbas, bet jie džiaugėsi, kuomet eidami darban iš tetos gaudavo smetona užteptą pirago gabalėlį.

Kuomet užstojo garsus 1848 metai ir kuomet veik visoje Europoje kilo revoliucijos, tuomet Bebelis dar mokykloje mokinosi. Visos draugijos sujudimas atsiliepė ir ant mokinių — veik visi tos mokyklos vaikai išreiškė simpatijas respublikonams, tik turbut vienas Augustas buvo monarchistas, už ką nuo savo draugų kartais gaudavo pašonėn kulokų. Apskritai imant, tų metų sujudimai padarė ant Bebelio-vaiko gana didelį įspudį.

1853 metais numirė Augusto Bebelio motina. Jį paėmė viena teta, o jo brolį kita. Ta teta, pas kurią apsigyveno Bebelis, turėjo nusinuomavusi vandeninį maluną ir mažytę ukę. Darbo visuomet budavo ligi kaklui. Teta turėjo taippat ir savo sunų, bet ji samdydavo dar vieną berną ir tarnaitę. Bebeliui daugiausiai prisieidavo prižiurėt vištas, šriopuot arklį, valyt arklydę ir tam panašius darbus atlikti. Vienok teta jam leido baigt viešosios mokyklos kursą. Toks sunkus darbas ir nuolatinis badavimas atsiliepė ir ant jo sveikatos — jis buvo labai liesas, išbalęs ir ligotas, o kaulų sudėjimą turėjo palinkusį prie gavimo džiovos.

P. Norkus.

(T. b.)

Juozas Ragickas,
K. B. Razmantas,
P. Banys,
J. Ažunaris,
B. J. Buškas,
T. Matas,
L. J. Vitkauskas,
Juozas Ašakunas,
S. Cibulskis,
M. Valuckis,
A. Lazdauskas,
V. J. Stankevičia,
J. Mikelionis,
P. Steponaviče,
J. V. Bernotas,
V. Pabilionis,
Paul Maksimaviče,
E. Krisčunas,
Juozas Batvinis,
S. Kulikauskas,
Jonas Katilius,
Jonas Rikteraitis,
J. V. Kovas.

Worcester, Mass. Kadangi, atvykus pas mus, Amerikos lietuvius, gerbiamiems Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų atstovams, idant sužadinti mumyse tėvynės meilę ir parinkti aukų pastatymui Lietuvių Tautos Namų sostapilyje Vilniuje, savaitraščiai „Laisvė", „Kova" ir „Keleivis" ėmė kuošlykščiausiais žodžiais šmeižti gerb. d-rą J. Basanavičių — šmogų, kurisai delei savo nuopelnų tėvynei galėtų vadinties lietuvių tautos tėvu, ir gerb. advokatą bei V. Dumos atstovą p. M. Yčą— vyrą, kurisai už atsižymėjimą moksle Tomsko universitatėje gavo auksinį medalį, ir kadangi „Laisvė", „Kova" ir „Keleivis" savo šmeižimais prisideda prie lietuvių tautos priešų sėdami nesutikimus tarp tautiečių ir kenkia labai svarbiems musų tautos reikalams, kaipir pastatymas L. Tautos Namų, todel mes, žemiau pasirašiusieji, Worcesterio lietuvių organizacijų valdybos nariai bei delegatai, paremiame brooklyniečių protestą ir sykiu protestuojame prieš „Laisvės", „Kovos", „Keleivio" ir jų sėbrų nešvarų veikimą.

Kun. J. J. Jakaitis,
pirm. priėmimo komiteto,
Tamošius Dominaitis,
pirm. ir delegatas šv. Jurgio dr.,
Stanisl. Juodauga,
sekret. ir deleg. šv. Jurgio dr-jos,
Jonas A. Vieraitis,
deleg šv. Jurgio draugijos,
Mikolas Ruseckas,
pirm. ir deleg. Teatr. dr. Birutės,
Jurgis Bendoraitis,
deleg. „Birutės" teatr. dr-jos,
Marijona Jablonskiutė,
pirmin. Liet. Dukterų dr-jos,
Petronėlė Galeckienė,
deleg. Lietuvos Dukterų dr-jos,
A. P. Kvederas,
lietuvių choro vedėjas,
Tam. Dominaitis,
pirm. 41 kp. S. L. R. K. A.,
Elzbieta Dominaitienė,
pirm. šv. Vardo Marijos Paš. Dr.,
Ona Saldukienė,
sąn. šv. Vardo Marijos Paš Dr.,
Antanas Staponkus,
Antanas Čiginskis,
Juozas Geležius,
Mikas Dusevičius,
Kun. Pr. Meškauskis,
Jonas Vaitkus,
Franas Bartkus,
pirm. 98 kuopos SLRKK.

Newark, N. J. Perskaitęs „V. L." N36 protestą prieš „Kovą" ir „Laisvę" už dergimą musų gerbiamųjų svečių, d-ro Jono Basanavičiaus ir p. M. Yčo, pilnai pritardamas tam protestui ir aš prisijungiu prie protestuojančių, nes dabar aiškiai pamačiau, ką daro ir kaip elgiasi socialistų laikraščiai — jie kaip visi matome, yra priešingi lietuviškos kulturos kilimui ir bujojimui.

Pirmiaus aš daugiausiai skaičau socialistų laikraščius, nors ir tada jau mačiau, kad jie per pauk ščiai; dabar gi aiškiai pasirodė, kad jie yra musų tautos naikintojai. Ir ištikro, jeigu nebutų tokių socialistiškų laikraščių, tai tikrai tarpe lietuvių viešpatautų vienybė ir sutikimas ir sparčiai kiltų apšvieta, o kartu ir tautos galybė; jau mes butumėm pastatę keletą tokių tautiškų namų, ne tik tą vieną.

Atvažiavo Amerikon kunigai Ališauskas ir Tumas rinkti aukas „Saulės" namui Kaune, musų socialistai dergė juodu kaip išmanydami; atvažiuoja dabar garbingi ir darbščiausi iš lietuvių tarpo vyrai rinkti aukas prakilniausiam tikslui — grynai mokslo įstaigai, mokslo šaltiniui, socialistai elgiasi taippat, o gal ir aršiau.... Ko gi verti tokie lietuvių tautos išgamos? Tik jųs, Amerikos lietuviai-socialistai pasvarstykite patįs (jei dar galite rimtai pagalvoti), kokią panieką ir pasmerkimą užsirtaukiate jųs ant savęs nuo visos lietuvių visuomenės.

Juk aš patsai buvau jusų draugas, jusų patarėjęs, bet dabar, matydamas jusų niekšiškus darbus, turiu nuo jusų atsitraukti, o kartu užprotestuoti prieš jusų taktiką, prieš jusų laikraščius.

Štai turiu paskyręs $10.50 Tautos Namams Vilniuje ir tik laukiu, kada aplankys mus tie garbingi svečiai, idant perduoti jiems tą savo auką...

V. K. Podžiunas.

NAUJI RAŠTAI.

Darbas. Antroji dalis „Keturių Evangelijų". Pirmoji knyga. Parašė Emile Zola. Vertė A. J. Uoga. Turtu ir spauda Jono Ilgaudo. Chicago, Ill. Pusl. 292.

Namai-pragarai. Komedijėlė Parašė Herry L. Newton. Vertė Jonas Ilgaudas. Turtu ir spauda Jono Ilgaudo, Chicago, Ill. Pusl. 24. Kaina 10 centų.

Iš širdies. Parašė James Allen Vertė St. Biežis. Turtu ir spauda Jono Ilgaudo, Chicago, Ill. Pusl. 54. Kaina 15 centų.

Laiko aidai ir Mirštantis poeta ir Dievas. Eilių rinkinys. Parašė, C. M. Lukošius (L. M. K., Elemka). Išleista kaštais patiesautoriaus ir kitų. Waterbury, Conn. Pusl. 112.

Jonukas ir Marytė. 4 veiksmų pasaka. Iš rusų kalbos lietuviškai parašė M. Grigonis. Lėšomis ir spauda „Lietuvos", Chicago, Ill. 1913 m. Pusl. 16. Čienia 10c.

Nastutė. 2 veiksmų, 3 paveikslų drama. Pagal ukrainiečių operos „Natalka Poltavka" lietuviškai parašė M. Grigonis. Lėšomis ir spauda „Lietuvos", Chicaga, Ill. 1913 m. Pusl. 30. Čienia 10c.

Sulyg naujausios mados. Dviejų veiksmų komedija. Parašė Kurpianka. Vertė M. Grigonis. Lėšos ir spauda „Lietuvos", Chicago, Ill. 1913 m. Pusl. 20. Čienia 10c.

Simukas ir Magdutė. Tikras atsitikimas. Lėšomis ir spauda „Lietuvos", Chicago, Ill. 913 m. Pusl. 28.

Musų gerasis. Dviejų veiksmų komedija. Parašė Žemaitė. „Lietuvos Ukininko" išleidimas No. 13. Vilnius, Juozapo Zavadskio spaustuvėje. 1913 m. Pusl. 32. Kaina 10 kapeikų.

Kaip maži vaikai auginti? Parašė d-ras E. Pokrovski, vyriausias Maskvos vaikų ligonbučio gydytojas, vertė iš šeštosios rusų laidos J. Ž. „Lietuvos Ukininko" leidinys No. 33. Vilnius, Juozapo Zavadskio spaustuvėje. 1913 m. Pusl. 52. Kaina 7 kap.

Svetimas Dievas, drama trijose veikmėse. Br. Vargšas. Turtu M. G. Valasko, Chicago, Ill. MCMXIII. Pusl. 28. Čienia 15c.

Gyvenimo žaizdos, drama keturiose veikmėse. Br. Vargšas. Turtu M. G. Valasko, Chicago, Ill. MCMXIII. Pusl. 46. Čienia 25c.

Tukstantis ir viena naktis. Arabų pasakos. Sulig Paryžiaus išleidimo vertė T. Ž. Knyga 4. L. Jakavičiaus spaustuvė, Ryga. 1913 m. Nemokamas „Rygos Naujienų" priedas.

Mulkinė ir mulkytojai, dviejų veiksmų komedija iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Knyburys. N 1 „Tarkos" leidinys. 1913 m. Pusl. 36. Kaina 12 c.

„Jaunimas" už rugpjučio mėnesį.

„Pavasaris" N 8.

„Šviesa" N 9.

New Yorko žinios.

— Dar apie majorą W. J. Gaynorą. Pereitame „V. L." num. buvo trumpai paminėta apie mirtį New Yorko bei Brooklyno majoro W J. Gaynoro.

W. J. Gaynor'as, norėdamas nors kiek pasilsėti, sumanė važiuoti Europon ir pabuvęs ten vieną-antrą dieną norėjo vėl grįžti atgal; jis manė sugrįžti rugsėjo 21 d. Jo darbštumas buvo taip didelis, kad jis ant sausžemio negalėjo ilsėtis, o jo sveikata reikalavo pasilsio. Taigi jis ir sumanė ant vandens surasti sau ramumą — taip, ant vandens surado jis amžiną ramumą, kada niekas nebegali jau trukdyti. Važiavo jis ant laivo „Baltic", bet nepasiekęs Europos pakraščio (iki Irlandijos liko dar 600 angliškų mylių) staigu mirė. Jo sunus, Rufus Gaynors, kuris vienas tik lydėjo savo tėvą, rado jį sėdynėje amžinai užmigusį. Tai buvo rugsėjo 10 d. 1 val. po pietų. Majoras pasimirė širdies liga. Tuoj apie tai Rufus Gaynor bevieliu telegrafu pranešė į New Yorką majo sekretoriui Adamson'ui. Ta žinia žaibo greitumu aplėkė New Yorką ir Brooklyną. Visi tą žinią sutiko su didžiu apgailestavimu, nes jautė, kad nustojo veikliausio miesto veikėjo. Ištiesų, kalbama ir rašoma, kad majoras W. Gaynors buvo veikliausiu iš visų kada-nors buvusių miesto valdonų. Jis visur stengėsi patsai dalyvauti ir viską tinkamai ištirt apsvarstyti. Padėkavojant tam, paėmus jam miesto valdymo vadžias į savo rankas, viskas persimainė gerojon pusėn.

Laivas „Baltic" rugsėjo 12 d. (rytmetyje) trumpai sustojo Queenstown'e, o paskui išplaukė Liverpool'io link. Čion atplaukė vakarop. Liverpoolio majoras užkvietė pernešti kuną į miesto rotužę, kur tinkamai jau viskas buvo prirengta; buvo pargabentas net katafolkas iš Londono. Rytmetyje, ty. rugsėjo 13 d., karstas su majoro W. Gaynoro kunu iškilmingai buvo perneštas laivan „Lusitania", kuris tuoj ir išplaukė į New Yorką. Čion jis pribuvo rugsėjo 19 d., rytmetyje. Pavakaryje iškilmingai kunas buvo perneštas į jo nuosavį namą, kuris randasi Brooklyne, 20 Eighth Ave. Po gėdulingų pamaldų rugsėjo 20 d. kunas su didelėmis iškilmėmis pervežtas į New Yorko miesto rotužę, kur jis prabuvo iki panedėlio, rugs. 22 d.

Rugsėjo 22 d. atsibuvo labai-labai iškilmingos majoro W. Gaynoro laidotuvės. Apie 9:30 ryte jo kunas, lydimas neapsakomai skaitlingai laidotuvių procesijai buvo pervežtas į Trejybės katalikišką bažnyčią (Trinity Church) nes velionis buvo katalikas. Toje procesijoje dalyvavo apie 2,000 policistų, daug kareivių, miesto valdininkų ir šiaip didiuomenės, buvęs prez. Taftas, du buvusiu miesto majoru ir neapmatomos žmonių minios. Trumpas pamaldas laikė vyskupai. Paskui visa procesija nulydėjo kuną į Greenwood'o kapines Brooklyne.

Taip, mojoro W. Gaynoro mirtis padarė labai didelį įspudį ant visų New Yorko ir Brooklyno gyventojų, nes niekas nesitikėjo, kad šitas visų gerbiamas senukas-majoras, kuris galėjo sulošti dar didelę rolę New Yorko politikoje, sutiks taip netikėtai mirtį.

William J. Gaynor gimė Whitestown'e, N. Y., 1851 metuose. Jo tėvas buvo farmeriu ir todel mažas William Gaynor turėjo sunkiai dirbti laukų darbus. 1875 m., pabaigus augštą jurisprudencijos mokslą, pradėjo jis juristišką praktiką. 1881 m. pasirodė politikos dirvoje Flatbush'e, ir nuo to laiko jis smarkiai kilo augštyn.

Jo žmona ir vaikai liko didžiausiame nuliudime (iš gailesio jo moteris ir sunus Rufus buvo keletą kartų apalpę).

Majoro vietą dabar užėmė pulk. A. L. Kline, republikonas, kuris buvo miesto tarybos pirmininku (Board of Aldermen). Jis paskelbė, kad prisilaikys tos tvarkos, tos politikos, kokią vedė W. Gaynor (W. Gaynor buvo demokratas).

Pirmu kandidatu į New Yorko majoro vietą dabar yra John P. Mitchel.

— Kunigas-žmogžudys. Pereitame „V. L." numeryje buvo trumpai paminėta apie suareštavimą katalikų kunigo Hans'o Schmidt'o (Šmidt), kuris užmušė tulą Oną Aumuller. Žemiau apie tai pakalbėsime kiek plačiau.

Laike dvylikos dienų New Yorko policija jieškojo žmogžudžio, kuris ne tik nužudė Oną Aumuller, bet supjaustė jos kuną į dalis ir sumetė jas į Hudson upę. Piktadarystė buvo papildyta rugsėjo 2 d., o tik rugsėjo 14 d. galutinai apie tai sužinojo policija ir suareštavo kaltininką. Žmogžudžiu pasirodė esąs kamendorius šv. Juozapo katalikų bažnyčios New Yorke, Hans Schmidt.

Nedėldienyje, rugs. 14 d., H. Schmidt apie papildytą piktadarystę išpasakojo savo klebonui, kun. Huntman'ui; jis tuoj sušaukė kunigų konferenciją, kurioje liko nutarta pranešti apie tai valdžiai. Bet tuom pačiu laiku kun. H. Schmidt'o kambarin įėjo policija, ir jis greit liko suareštuotas. Suareštavo jį detektivų biuro viršininkas p. Faurot. Kada detektivai įėjo H. Schmidt'o kambarin, jis buvo apsivilkęs sutana.

Inspektorius Faurot, rodydamas nužudytosios paveikslą, paklausė, ką jis žino apie tą merginą. Kunigas truputį persigandęs, valandėlę pamąstė, o paskui paklausė, ar atėjusieji yra policijos valdininkai. Iš viso buvo matyt, kad jis laukė suareštavimo. Tuoj jis paprašė, kad jam leistų permainyti drabužius; inspektorius išpildė jo prašymą. Jis, įėjęs į miegamąjį kambarį, mėgino pasipjauti apsaugojančiu skustuvu (safety razor).

Ant detektivų užklausimų kun. Schmidt pirmiausiai atsakė: „Aš ją užmušiau, nes neapsakomai ją mylėjau".

Čia nekalbėsime, kokiu budu susekė užmušėją detektivai, bet paklausime, ką papasakojo patsai piktadarys detektivams.

„Anną Aumuller pažinau du metu atgal klebonijoj prie šv. Bonifaco bažnyčios. Jos stebėtinas gražumas padarė iš pirmo jos pamatymo labai didelį įspudį, ir aš tuoj į ją įsimylėjau; mylėjau ją širdingai".

„Ją užmušiau, nes neapsakomai ją mylėjau. Ji buvo taip graži, taip gera, kad negalėjau saŭ daleisti, kad ji gyventų be manęs. Persitikrinau, kad kartu gyventi negalima. Aš buvau kunigu ir turėjau likti ištikimu savo bažnyčiai. Negalėjau susitaikinti su misle, idant su ja persiskirti".

„Lengvai atidariau jos kambarį, pažadinau ją ir pasakiau, kad atėjau ją nužudyti. Tuoj peiliu perpjoviau jai gerklę".

„Kuną supjausčiau į šešis šmotus ir suvyniojau į popierių bei skurlius. Penkis kartus su ryšeliu ėjau ant pervežamojo laivo „Fort Lee", einančio į Jersey miestą; kada laivas daeidavo į upės vidurį, tai aš mečiau ryšulį su savo „mylimosios" kuno dalimi".

„Kada jau su jos kunu pabaigiau (tai buvo anksti ryte), reikėjo panaikinti visus kitus piktadarystės ženklus. Tuoj išėmiau iš lovos matracą, kurioje ją papjoviau ir išnešęs ant tuščio loto jį sudeginau.

„Esu kaltas, — tai viskas, ką aš galiu pasakyti, ir turiu likti nubaustas už tą piktadarystę. Daugiau nieko nelieka. Bet Anną mylėjau. Ji norėjo su manimi susižieduoti. Esu kunigas, ir kada ji reikalavo susižiedavimo, tą „ceremoniją" patsai atlikau. Kitas kunigas to atlikti negalėjo. Ji buvo mano moteris".

Gan įdomus pasikalbėjimas kn. H. Schmidt'o su kalėjimo „Tombs" katalikų kapelionu, kun. Evers. Drebėdamas įėjo piktadarys kambarin, kur turėjo atsibuti pasikalbėjimas.

Tarp ko kito jis pasakė, kad jį pašventė kuniguosna šv. Elzbieta, Vengrijos patronka, Moguncijoj (Vokietija) 1908 m.

Ant užklausimo, kur jis gavo pribuvus Amerikon reikalingus dokumentus kaslink jo kunigystės, jis atsakė: „Juos man suteikė šv. Elzbieta".

„Ar tu nežinai, kad šv. Elzbieta numirė 400 metų tam atgal?" — klausia kun. Evers. „Ji man davė dokumentus", — sako kun. H. Schmidt'as. Ir jis vis tvirtino, kad šv. Elzbieta jam viską suteikė; net ir laišką atsiuntusi. Galop papasakojo, kaip ji, po jo buvimo Louilsvillėj, Ky. ir Trentone, N. J., šv. Juozapo par. klebonas ‚padaręs" savo asistentu.

Užklausus delei kokios priežasties užmušė jis Oną Aumuller ir kuną jos sumetė vandenin jis atsakė: „Vieną naktį šv. Elzbieta pasakė man, kad aš turiu padaryti auką, kuri turį buti kraujuota, kaip auka Abrahomo. Jos kraują išgėriau, nes tai buvo kraujas aukos, o kuną numečiau vandenin, nes auka reikalauja kraujo ir vandens."

Piktadarys suteikė dar apie save sekančias žinias.

Gimė jis Aschaffenburg'e, Vokietijoje, 1881 m.; turėdamas 18 m. jis pastojo dvasiškon seminarijon Moguncijoj, o 1904 m. liko įšvęstas į kunigus; keliose Vokietijos parapijose buvo kamendorium, o 1908 m. pribuvo Amerikon. Pabuvęs trumpą laiką New Yorke liko paskirtas į Louisvillės, Ky. parapiją, 1909 m. nuvažiavo į Trentoną, N. J., o 1910 m. liko asistentu kun. Brauno šv. Bonifaco parapijoje New Yorke, kur ir susipažino su Ona Aumuller. Lapkrityje 1912 m. perkeltas į šv. Juozapo parapiją (125-ta gatvė ir Mourningside ave.), kur ir liko suareštuotas.

Kaslink Onos Aum., kun. Braun pranešė, kad ji 2½ metų atgal pribuvo čion iš Vokietijos, buvo gan darbšti, turi 21 m. amžiaus. Daktaras gi pripažino, kad ji jau buvo likusi motina.

Moguncijos vyskupas pranešė, kad kun. H. Shmidt įšvęsta į kunigus 1907, bet greit liko už blogus darbus suspenduotas.

Darant kratą Schmidt'o kvateroje, detektivai surado usus ir barzdą, kas parodo, kad jis persirengdavo „visai civiliškai". Liko susekta kad jis daugiausiai vakarais bei naktimis nebudavo namie. Apart to jo kvateroje surasti ženklai, kad jis su kitų pagalba užsiimdavo popierinių pinigų dirbimu. Delei to dalyko liko suareštoutas dentist. F. Murett, pas kurį surasti įrankiai padarymui 20-dolarinių popierų. Čia ir vėl nauji tardymai.

Kalbama dar, kad kun. H. Schmidt turėjo susinešimus su kitomis merginomis ir yra papildęs daugiau blogų darbų. Jis dabar sėdi vienoj kameroj su kitu piktadariu, nužudžiusiu irgi savo žmoną. H. Schimdt tankiai meldžiasi, o gal tik taip nuduoda. Apart valdininkų pas jį nieko neprileidžia.

Dabar visas tas dalykas, visa ta byla vedama Hobokene, N. J., kur surasta užmuštosios kuno dalis, o paskui bus viskas perduota New Yorkan.

Šitas baisus atsitikimas užinteresavo plačias žmonių minias — daug apie tai kalbama, o ypač daug rašoma. Laikraščiai pašvenčia čielus puslapius aprašymui tos baisios tragedijos. Vienok pažvelgus į tą visą giliau, galima permatyti, kad darbas nenormališko žmogaus, sergančio kuniškai ir protiškai. Galop, jo kunigystė lošia čia taipgi labai mažą rolę, ypač kad jis buvo suspenduotas už blogus darbus Vokietijoje ir prigavystės keliais liko vėl dvasiškiu pribuvęs Amerikon.

Vietinės Žinios.

— Brooklyno Lietuvių Biznierių Draugija stengiasi šį tą veikti. Pereitame susirinkime, kuris buvo rugpjučio 25 d. nutarė prisidėti su auka prie L. M. ir D. Drjų Namų Vilniuje. Kiek aukaus, dar tikrai nežinoma, nes palikta nutarti sekančiame susirinkime. Nutarta taipgi išleisti kalendorius, ant kurių butų apgarsinami visų į draugiją prigulinčių biznierių vardai. Šiuomi laiku randasi prigulinčių prie draugijos 54, bet draugija tikisi, kad dar ir daugiaus prisirašys, o ypatingai sekančiame susirinkime, kuris įvyks rugsėjo 29 d., po N 73 Grand St. Mat, kurie prisirašys prie draugijos minėtą dieną, tai turės dar progą ant draugijos rengimo kalendoriaus pasigarsinti.

Taipgi plačiai yra svarstoma: kaip ir kokiu budu butų galima pigiaus ir geresnes prekes pirkti? Tam tikslui iš tarpo groserninkų yra išrinkta komisija, kuri darbuojasi ir stengiasi išrasti kelius parankiausiam pirkimui valgomų prekių. Pereituose susirinkimuose buvo paduotas sumanymas, kad visiems iš vien susidėjus pirkti prekes dideliais transportais, nesa šitaip perkant galima daug mažesne čienia pirkti, negu perkant pavieniui, bet po mažai. Sumanymui visi pritarė, tečiau nėra ši-

nios, kaip jis įvyks praktiškame veikime.

Be to sumanyta surengti vardu draugijos, šaltesniam orui užėjus, eilę paskaitų iš įvairių šakų biznio bei komercijos.

Kaip matosi iš to viso, kas planuojama veikti, tai draugija turės padaryti daug naudos pagerinime ir patobulinime savųjų vertelgystės. Lai geri siekiai turi pasekmes! **Biznierius.**

Teatras ir Muzika.

OPERŲ SEZONAS PRASIDĖJO.

Century Opera House (Central Park West, tarpe 62 ir 63 gatvių, New Yorke) pradėjo savo sezoną nuo rugsėjo 15 d. su opera „**Aida**''. Šią operą parašė žinomasis Verdi ir ji yra jo geriausiuoju veikalu. Operoje parodoma faraonų viešpatavimo laikai Egipte. Ethiopijos karaliaus Amonasro duktė Aida buvo patekus egiptiečiams į nelaisvę, kaipo nežinoma mergaitė. Faraono duktė Amneris pamačiusi gražią Aidą paėmė sau už tarnaitę ir draugę. Amneris'ės mylėtinis pulkininkas Dadames, įsimyli į Aidą. Tuo tarpu kįla karas tarp Egipto ir Ethiopijos, pastaroji tampa apgalėta ir Radames parveda Egiptan daug sugautų ethiopų, tarp kurių Aida pamato savo tėvą. Faraonas paliuosuoja visus belaisvius, tik palieka Amonasrą prie Aidos. Pulkininką gi Radamesą faraonas išaugština į viršiausį generolą ir sužieduoja su savo duktere Amneris. Budamas nelaisvėje Ethiopijos karalius Amonarso pastebi, jog jo duktė Aida mylisi su Radamesu ir pasiryžta tuom pasinaudoti, kad sutrupinti savo priešus egiptiečius, prieš kuriuos vėl ethiopiečiai pradėjo karą. Jis įkalba Aidai, idant ji prikalbintų Radamesą pabėgti su ja iš Egipto į Ethiopiją. Kuomet nakties laiku Radames susieina su Aida ant upės Nilo kranto, ateina Amonasro, pasisako Radames'ui esąs Ethiopijos karaliumi ir abudu su Aaida kalbina jį bėgti iš Egipto. ant ko Radames ir sutinka. Vienok juos ten besikalbančius išgirsta augščiausis kunigas Ramphis ir Radames'ą areštuoja. Teismas pripažįsta Radames'ą kaltu tėvynės išdavystėje ir nusprendžia užmuryti jį gyvą į žemę. Faraoniutė Amneris pasiulo Radames'ui išgelbėjimą, jei jis pames mylėjęs Aidą. Radames pasiryžta mirti, negu Aidą apleisti, todel juodu abudu tampa užmurytu po bažnyčios grindimis ir ten numiršta.

Opera buvo atlošta labai gražiai ir įspudingai. Louis Ewell, dainavusi Aidos rolę, buvo iš publikos tiesiog apkrauta gėlėmis ir vainikais už jos puikų, stiprų ir skambų balsą. Tenoris Berman rolėje Radames'o taippat išpildė savo partiją kuopuikiausiai. Abelnai artistai buvo visi geri ir su gerais balsais.

Įspudingiausios operoje vietos — tai Radameso pagrįžimas iš karo su Ethiopija, kuomet tarp parvestųjų belaisvių Aida pamato savo tėvą, kaipo paprastą kareivį. Ethiopai belaisviai maldauja faraono susimylėjimo, Egipto kunigai reikalauja jų nužudymo, bet Amonasro, Aidos tėvas, su panieka žjuri į savo pergalėtojus ir drauge džiaugiasi suradęs savo dukterį. Pergalėtojų triumfas, belaisvių baimė, apgalėtojo Amonasro išdidumas, duktės meilė ir tėviškas džiaugsmas kartu su galinga muzika — daro į žiurėtojus neapsakomą įspudį. Kita jautri scena — tai prikalbinimas Radames'o prie bėgimo iš Egipto po Amonasro įtekme. Čia parodoma kova asmeninės meilės su tėvynės meile. Labai gražios scenos stabmeldžių šventinyčioje: kunigų bei kunigių maldos ir bažnytinės apeigos. Iš čia musų aktoriai daug pasimokytų, kaip reikia lošti senovės lietuvių kunigus ir vaideliutes.

Opera buvo lošta visą savaitę ir seredos bei subatos popietėse (matinee) angliškai, o panedėlio (rugs. 22) vakare itališkai. Pradžia 8 val. vak.; pasibaigia opera 11 val. 15 min. Scena surengta labai gerai ir antraktai tęsiasi vos 10—12 minučių. Salė labai graži, vietos geros ir nuvažiavimas operon labai parankus iš visų miesto dalių.

Kitos operos prasidės nuo utarninko vakaro kiekviena ir tęsis visą savaitę (lošiamos angliškai) iki sekančios savaitės panedėlio, kuomet bus lošiama opera toje kalboje, kokioje buvo originališkai prašyta. **P. Bukšnaitis.**

DŽIOKONDA.

(La Gioconda.)

Šią keturių aktų operą parašė grasus italų kompozitorius A. Ponchielli (1834—1884). Yra tai gražiausis jo veikalas. Operoje išrodomos šios ypatos: **Džiokonda,** graži gatvių dainininkė; **Cieca,** jos akla motina; **Alvis Badoero,** inkvizicijos oficierius; **Laura,** Alvio žmona; **Enzo Grimaldo,** turtuolis kunigaikštis, buvęsis Lauros mylėtinis; **Izepo,** raštininkas; **Zuane,** laivininkas; **Barnabas,** **inkvizicijos** šnipas; zokonikai, kareiviai ir tt. Viskas atsitinka 17 metašimtyje Venecijos mieste.

Pirmame akte parodoma laivininkų lenktynės šventadienyj. Barnabas pamato Džiokondą atvedusią pas bažnyčią savo aklą motiną; jis gretinasi prie Džiokondos, bet ši jo neprisileidžia ir pabėga. Tuo tarpu minia trukšmingai sveikina lenktynių laimėtoją, kas labai pykina laivininką Zuane, kuris lenktynes praleimėjo. Barnabas sumano pražudyt Džiokondos motiną, kad lengviau sau gauti pačią Džiokondą; jis pasako Zuane'ui, jog Cieca yra ragana ir kad tik per anos burtus Zuane'as pralaimėjo lenktynes. Minia puolasi nužudyti Ciecą, bet atėjęs Enzo Grimaldo apgina ją. Ateina Alvis su Laura, kuri paliuosuoja Ciecą iš minios rankų, už ką Cieca padovanoja Laurai savo rožančių. Čia pat Laura susitikusi su Enzo ir juodu prisimena savo seną meilę. Barnabas tą pastebi ir pasilikusiam vienam Enzo pažada atvesti nakčia Laurą į jo laivą. Enzui nuėjus, Barnabas liepia raštininkui Izepo'ui parašyti laišką Alvis'ui, kad jo žmona Laura rengiasi nakčia su Enzo pabėgti. Džiokonda girdi Barnabą diktuojantį laišką ir rauda, jog ji neteks Enzo, kurį labai pamylėjusi.

Antrojo akto veikimas ant Enzo laivo lubų. Jureiviams bežaidžiant ateina Barnabas su Izepo'u šnipinėdami, pasirėdę žvejais. Juodu viską prirengia Lauros sugavimui. Paskiau ateina Enzo, nusiunčia jureivius nuo laivo ir pasitinka savo mylimąją Laurą. Laura džiaugsmingai meldžiasi, o Enzo nueina laivą kelionei prirengti. Džiokonda užbėga ant laivo ir puolasi nužudyt Laurą, kaipo savo konkurentę, bet pamačiusi jos rankose savo motinos rožančių atsileidžia, uždeda Laurai savo ličyną ir liepia bėgt iš ten mažame luotelyje, kol da neatvyko Lauros vyras su Barnaba. Laura pabėga, o Alviui užpuolus su valdžios tarnais ant Enzo — šis nepasiduoda ir sudegina savo laivą.

Trečiasis aktas — Alvis'o palociuję. Alvis prirengia savo žmonai nuodus, idant ją nužudyti, kaipo suteršusią jo vardą ir garbę. Liepia jai prisirengti prie mirties ir išgerti nuodus laivininkui baigiant dieną. Jam išėjus įbėga Džiokonda, atima iš Lauros nuodus ir duoda išgerti migdinančių vaistų. Įėjęs Alvis randa taurę tuščią ir mano, jog Laura išgėrė nuodus. Scena apsimaino ir parodo palociaus salę, kurioje Alvis parengė balių ir sukvietė svečius. Barnabas įtėmija salėn akląją Ciecą, kurią jis buk radęs namuose raganaujant. Cieca sako, jog ji poteriavus už čia pat mirštančią moteriškę. Svečiai nesmagiai nusistebi, o Alvis rusčiai užklausia, kas drįsta platinti liudnas paskalas, kuomet jis su svečiais linksminasi. Enzo, pirmiau sužinojęs nuo Barnabo, jog Laura gulį jau negyva, įbėga salėn, numeta savo lyčyną ir apkaltina Alvis'ą žmogžudystėje. Tarnai areštuoja Enzo. Džiokonda pasižada ištekėti už Banrnaba, jei šis išliuosuos Enzo, ką Barnabas ir prižada. Alvis atsidaro šonini kambarį, kuriame matyt negyva Laura, ir prisipažįsta, jog jis ją nužudęs savo garbės apginimui.

Ketvirtame akte parodoma Džiokondos kambarįs, kur atnešta mieganti Laura. Džiokonda rengiasi nusižudyti. Ateina Enzo padėkuoti Džiokondai už pagelbėjimą išsiliuosuoti iš kalėjimo ir taippat rengiasi nusižudyti, bet Laura pabunda iš ilgo miego ir puola į mylimojo Enzo glėbį. Juodu drauge pabėga, o Džiokonda atsiminus, jog ji pasižadėjo nekenčiamam Barnabui, taip pat rengiasi pabėgti, bet ją sulaiko atėjęs Barnabas. Ji tuomet pasako: „Aš žadėjau buti tavo, tai dalaikysiu žodį''. Tą ištarusi ji perveria peiliu sau širdį, sakydama: „Štai aš tavo — imk mane sau...''

Ši opera bus lošta **Century Opera House,** New Yorke visą savaitę, pradedant rugsėjo 23 d. angliškai, o panedėlio vakare, rugs. 29 d., itališkai. Operoje dalyvauja įžymesnieji dainininkai-artistai, choras susidedąs iš 100 dainininkų ir baletas iš 40 šokikų su prima balerina Albertina Rasch, prie pilnos orkestros diriguojant A. Szendrei.

Rugsėjo 30 d. prasidės opera „Hoffmano pasakos'' (The Tales of Hoffman). **P. Bukšnaitis.**

KRAUTUVNINKŲ IR AGENTŲ ATYDAI.

Mes esame importeriai ir wholesaleriai ištisos eilės dalykų, kurie yra ypatingai įdomųs lietuviams, kaip tai:

Gražus laiškai su lietuviškomis eilėmis
Atvirlaiškiai su lietuviškais tekstais
Kortelės gimimo ir varduvių dienai lietuvių kalboje.
Lietuviškos maldaknygės
Paveikslai ir jiems rėmai
Ražančiai
Škaplieriai
Medalikai
Mukos
Bažnytinės lempelės (prie Švenčiausiojo ir t. t.)
Šaltiniai šventintam vandeniui
Šventųjų stovylos
Apskelbimų kalendoriai tikėjimiško turinio
Brangakmenjs
Vaškiniai vestuvėms vainikai
Vaškiniai laidotuvėms vainikai su lietuviškais tekstais
Lietuviškos kortelės Kalėdoms
Lopšiai Kalėdoms
Nosinės skepetaitės su lietuviška ir Amerikoniška vėliavomis ir daugelis kitų daiktų, įdomių lietuvių vertelgijai.

PAREIKALAVUS BY KOKIAM KRAUTUVININKUI ARBA AGENTUI, PILNAS KATALIOGAS PRISIUNČIAMA UŽDYKĄ.

Mes varome tiktai wholesalinį biznį ir katalogų privatiniems žmonėms visai nesiunčiame.

THE LIPMAN SUPPLY HOUSE,
527 S. Fifth ave., Chicago, Ill. Dept. 7.

ŠOKIŲ MOKYKLA
ir taip šokiai.

Atsibuna ketvergo vakarais nuo 7 iki 11-ai valandai, **Tautiško Namo Svetainėje,** 101—103 Grand st., Brooklyn, N. Y. **Pirmutinė šokių mokykla šioje apielinkėje.** Kas norės įeiti pasišokti: — Vyrams 15 c., Moterims ir Mergenoms 10 c.

Su nuolankumu, **J. K. Miliauskas,**
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda

Du lotai — trečias ir ketvirtas lotas nuo kampo — Jamaica, Long Island, N. Y. Tiktai vienas blokas nuo bažnyčios. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Daugelis Brooklyno lietuvių turi savo namus tenai, kaipo F. Akrantavičius, M. Švirmickas, Balaženčius, Pauža, Jadlauskas ir kiti. — Lietuviai norinti pirkti tuos du lotu kreipkitės pas savininką ant šio adreso:

V. P. Mockus,
1635 North ave., Chicago, Ill.
(42)

Parsiduoda

Visi namų rakandai — furniture — po vieną atskyrium arba visi sykiu už labai pigią prekę. Pasiklauskite pas
Mrs M. Maziniene,
120 So. 2-nd St., Brooklyn, N. Y.
(40)

Pasiduoda

Batų taisymo biznis. Išdirbtas jau nuo kelių metų. Priežastis pardavimo — ėjimas į kitą biznį. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Kreipkitės šiuo adresu: **J. Macijauskas.**
318 Wythe ave., Brooklyn, N. Y.
(40)

Pajieškau savo brolio Ignoto Norvaišo. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., miesto Radzviliškio. Keli metai tam atgal gyveno Zonesville, Ohio. Aš tikką atvažiavau iš Lietuvos ,turiu labai svarbų reikalą. Kas žinot apie jį arba jis pats meldžiu atsišaukti ant šio adreso:
Miss Anna Norvaišiutė
197 New York Ave., Newark, N. J.
(40)

Pajieškau Antano Kučinsko iš Medžiunų sodžiaus, Vabalninko parapijos, Panevėžio pavieto, Kauno gub. Teiksis atsišaukti šiuo adresu:
Povilas Markunas,
272 Sanders St., Athol, Mass.

Sveiką Apetitą

turi tikrai žmogus, kuris kaip eik perkremta ir sugrumuliuoja maistą.

Severos Skilvinis Biteris

Severa's Stomach Bi,teris) pagelbsti tiems, kurie negali kaip reik sugrumuliuoti maisto. Jis yra pagelba grumuliavimo veikmėj. prašalina išputimą, rukštų atsimušimą, rėmulį, užketėjima ir abelną apsilpnėjimą.

Kaina $1.00.

Sustiprinkit Savo Nervus
Vartodami

SEVEROS NERVOTONA

Jis patariamas kaipo vaistas nuo

Nervų nuplyšimo, Nerviškumo, Nemiegos, Hysterijos

ir nuo kitų nerviškų betvarkių.
Kaina $1.00.

Aptiekuose, arba stačiai nuo musų, pasiuntus kiek kainuoja.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS IOWA

Reikalingas jaunas vaikinas

į Banką prie skyriaus pardavimo laivakorėių, mokantis atsakančiai kalbėt angliškai, lenkiškai ir lietuviškai. Jeigu toks rastųsi, lai atsišaukia laišku į „Vienybės Lietuvninkų'' Redakciją:
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NYKSTANT VALANDOMS.

Dažnai atsitaiko, kad mes jaučiamės lyg alpstančiais; staigus silpnumus arba galvos apkvaitimas užeina ant musų. Priežastis gali buti įvairios, bet, kaipo taisyklė, tai buna skilvio silpnumas arba netinkantis maisto virinimas. Tokiose betvarkėse mes norėtume patarti vartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Eliksirą, nes pasekmės visuomet esti gero.s ištasai vaistas išvalys iš kuno visą bereikalingą medžiagą, ir jisai suteiks kenčamnčiam greitą palengvinimą. Vartokite jį visuomet, kaip tik turite kokį nors trukdėsį su virinimu arba apetito netekimu, atsitikus atsiraugėjimams, diegliams, užkietėji mui, svaigimui, geltligei. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Ponas Stepphen Honanetz, 131 Tilghman st., Allentown, Pa., sako: „Trinerio Linimentas yra labai geras. Aš išpardaviau jį visą. Kiekvienas nusipirkęs bonką, ragina ir savo draugus įgyti taipogi vieną''.

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuviai farmeriai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog $20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe Tojie pačioje apielinkėje turiu pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog $8 iki $20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant dau gelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuo, kol tebėra ant laukų javai; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas auga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apsėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu randauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras randas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu farmeris, ir galėsite pra leisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsirinksite sau geriausios žemės musų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nurodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock, Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvežiosiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite knygutę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

Nuolatinis darbas del 50 vyru

Mes turime darbą delei 50 lietuvių musų medinių išdarbių dirbtuvėje, So. Shoftsbury, Vermont. — Mokestis po $1.50 ant dienos ir daugiau, pagal gabumą ir spartumą. Nuolatinis ir sveikas darbas patyrimo nereikia. So. Shoftsbury stovi gražiausioje ir sveikiausioje Vermonto apielinkėje. Namai yra gaunami už $8.00 mėnesinės randos su 5 kambariais, pigiu pragyvenimu; arti mokyklos ir bažnyčios. Dau vietų yra del nevedusių vyrų. Kelionė geležinkeliu nuo Bostono arba New Yorko kaštuoja apie 4 dolarius.

Čionai yra proga dirbti gražioje apregėjo, linksmai pragyventi ir pasidėti kelis dolarius ištekliui. Atkeliaukite dirbti ir kreipkitės pas:

JAMES B. WILBUR, J.,
GENERAL MANAGER.
South Shaftsbury Vermont.

Brooklyno Lietuvaičių Kliubas
dar kartą perstato
Garsingą ir visų išgirtą penkių veiksmų dramą

„IŠ MEILĖS"

„IŠMEILĖS" BUS LOŠTA
11 d. SPALIO-OCTOBER 1913 m.
McGADDIN MEMORIAL HALL,
BERRY ST., tarpe So. 2-os ir 3-čios gat.,
BROOKLYNE, N. Y.
Pradžia, kaip ir reguliariškų teatrų — nuo 8-15 vak.
Salė bus atdara 7-30.

Lošimui „Iš Meilės'' yra sukviesti vieni iš geriausių Brooklyno aktorių, kurinos publika jau nuo seniai yra mačiusi visuose geresniuose lietuvių teatruose ir juos pamylėjusi. Todėl seni ir jauni nepraleiskite šios progos pamatyti vieną iš geriausių teatrų, ir maloniai vakarą praleisti. Tokių teatrų retai buna surengiama.

Muzikos ir dainų mylėtojai galės da pasigrožėti ir gražiomis dainomis, kurias lošimo laike dainuos CENTRAL BROOKLYNO CHORAS vedamas visiems gerai žinomo chormeisterio K. STRUMSKIO.

Visas pelnas skiriamas Lietuviu Tautos NAMAMS Vilniuje.

Įžanga arba bilietų kaina: Box $1.00, pirmosios sėdynės — orkestra 50c., užpakalinės po 25c. Ant balkono ir taip pat.

Tikietus galima gauti pas lošėjus, „Vienybės Lietuvninkų redakcijoj; p. V. Daunoro aptiekoje, 229 Bedford Ave.; pas A. Miliauską, 687 3-rd ave. So. Brooklyn; pas P. Draugelį, 73 Grand St.; pas Grochovsky, kampas Bedford Ave. ir Grand St., ir pas K. Liutkų 131 Grand St.

Pajieškau savo pusbrolio, Ignoto Petrikonio, iš Pasernykų kaimo, Sierijų gminos, Seinų pav., Suvalkų gub. Turiu prie jo svarbų reikalą. Pats ar kas kitas teiksis suteikti man žinią šiuo adresu:

Ant. Petrikonis,
21 Croton Terrace, Yonkers, N. Y.
(39)

Parsiduoda saliunas geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu:

V. Struogis,
442 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Turiu už garbę pranešti draugystėms, kliubams, ir kuopoms kad išdirbam visokius ženklus, ,,badges,'' saloloido ,,botonus.'' Visokius ,,emblems,'' su antrašais ar paveikslais ėdarom ant auksinių, paauksuotų, ar imodo metalo guzikų už labai pigę prekę.

Ant kožno pareikalavimo išsiųnčiame prabas ,,sempelius'' ir jų prekes.

PAJIEŠKAU AGENTŲ.
REIKALAKIT KATALOGŲ.
A. STRUPAS, NOVELTY CO.
123 Ferry St., Newark, N. J.

KELIAUJANTIEMS EUROPON.
BUGSĖJO—SEPTEMBER MĖN.
Dienos išplaukimo ir laivų vardai.

RED STAR LINE Į ANTVERPEN.
Laivakortės prekė $35.00.
27. Finland.
Oct. 1 Finladn.
'' 8 Lapland.
'' 15 Zeeland.
'' 22 Kroonland.
'' 29 Vaderland.

HOLLAND-AMERICAN LINE Į ROTTERDAM.
Laivakortės prekė $37.00.
30. New Amsterdam.
Oct. 7 Noordam.
'' 14 Ryndam.
'' 21 Rotterdam.
'' 28 Potsdam.

NORTH GERMAN LLOYD Į BREMEN.
Laivakortės prekė $37 ir $40.
25. Friedrich der Grosse.
30. Kronprinz Wilhelm.
Oct. 2 Bremen.
'' 4 George Washington.
'' 7 Kronprinzesin Cecilie.
'' 14 Kaiser Wm. der Grosse.
'' 16 Prinz Friedrich Wilhelm.
'' 21 Kaiser Wilhelm II.
'' 23 Grossed Kurfuerst.
'' 28 Kronprinz Wilhelm.
'' 30 Friedrich der Grosse.

RUSSIAN AMERICAN LINE Į LIEPOJŲ—LIBAVĄ.
Laivakortės prekė $33.00.
Antra klisa $50.00.
20. Russia.
Oct. 5. Czar
,, 18. Kursk

CUNARD LINE Į LIVERPOOL, O PASKUI PER HULL Į BREMEN, HAMBURG, ROTTERDAM, LIBAVĄ.
Laivakorčių prekė:
Į Liverpool $35.00 ir $37.50,
Į Bremen, Hamburg ir Rotterdam $37 ir $40.
Į Libavą—Liepojų $39 ir $42.
Oct. 1 Mauretania.
'' 4 Carmania.
'' 8 Campania.
'' 15 Lusitania.
'' 18 Caronia.
'' 22 Mauretania.

CUNARD LINE iš BOSTON Į LIVERPOOL.
Laivakortės prekė į Liverpool, Bremen, Hamburg, Rotterdam $35.00; į Libavą $37.00.
30. Franconia.
Oct. 14 Laconia.
'' 28 Alaunia.

CUNARD LINE iš MONTREAL į SOUTHAMPTON, O PASKUI PER HULL Į LIBAVĄ — $35.00;
Į Bremen, Roterdam — $33.00.
27. Ansonia.
Oct. 11 Andania.
'' 18 Ascania.

WHITE STAR LINE Į LIVERPOOLL — $35.00;
Į Libavą $37.00.
27. Oceanic.
Oct. 2 Baltic.
'' 9 Adriatic.
'' 16 Celtic.
'' 26 Cedric.
'' 30 Baltic.

AMERICAN LINE į SOUTHAMPTON — $33.75,
Į Libavą per Hull $37.00.
26. St. Louis.
Oct. 3 Philadelphia.
'' 10 New York.
'' 17 St. Paul.
'' 24 St. Louis.
'' 31 Philadelphia.

NORTH GERMAN LLOYD iš BALTIMORE į BREMEN — $33.00;
trečia klisa $36.00.
Oct. 1 Main.
'' 15 Rhein.
'' 22 Seydlitz.

RED STAR LINE iš PHILADELPHIA, PA. į ANTVERPEN — $33.00.
26. Menominee.
Oct. 10 Manitor.
'' 24 Marqette.

ANCHOR LINE Į GLASGOW.
Laivakortės prekė $32.50.
27. California.
Oct. 4 Caledonia.
'' 11 Columbia.
'' 18 Cameronia.
'' 15 California.

HAMBURG-AMERICAN LINE Į HAMBURGĄ.
Laivakortės prekė $35.00 ir $37.00.
Oct. 2 Kaiserin Auguste Victoria.
'' 4 Pretoria.
'' 8 President Grant.
'' 11 Imperator.
'' 23 Amerika.
'' 25 Pennsylvania.

Mes parduodame laivakortes tarp Bremen—Baltimore,
tarp Breme—Philadelphia,
tarp Antverpen—Boston,
tarp Antverpen—Philadelphia,
tarp Libavos—Halifox,
tarp Liverpool—Boston,
tarp Libavos—Boston,
tarp Libavos—Montreal,
tarp London—Montreal,
tarp Buenos Aires—New York,
tarp Triest—New York,
tarp Bremen—New York,
tarp Hamburg—New York,
tarp Rotterdanm—New York,
tarp Antverpen—New York,
tarp Levrpool—New York,
tarp Libau—New York,
tarp Southampton—New York,

Apie laivakorčių prekę į visas šalis pasiklauskite per laišką pridėdami už 2 ct. markę atsakymui.

Pas mus keliaujantieji teiksis pirma parašyti laišką bent 10 dienų pirma iškeliavimo, idant butų galima sužinoti laiką, kada ir kur pasitikti.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dypo, aprupiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes parduodame tikietus ant Bay State Line į šiuos miestus:
į Boston'ą $2.40,
į Worcester'į, $2.40,
į Fall River $1.75,
į Providence $1.50.

Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Pauksztis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ'' IŠLEISTOS KNINGOS.

Adomas Mickevičius	15
Ar socijalistas gali buti kataliku?	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos kningelė	10
Apie kuno išlavinimą	15
Albumas lietuviškos parodos Pryžiuje 1900 m.	40
Apie Dievų pavydumą	15
Baltrus Turazeris (Drama trijuose veiksmuose)	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astoronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų Kalendorius 1904.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genevaitės	50
Gudri Našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Gegutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudus Verksmai	10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka musų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kulturos šakų	15
Įtekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Joninės. 4-rių veiksmų drama	45
Jaunieji Skrauja. Medžioklės piešinys.	75
Kalabas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ukininkų gyvenimo)	10
Kainas. (Misterija trijuose aktuose)	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur musų išganymas?	25
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drutai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tom. apdaryti į vieną	$4.25
Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Musų Dielės. (Per ką Lietuva kenčja)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Našlaitė (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai. (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romansas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Rytojui Bežiurint	65
Rutų Vainikas, Mirga ir Undinė. (Trįs dramos)	30
Sausio devintą	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavyk ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose)	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Visuotinoji historija (satyroje	60
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½×21½	30
„Vienybės Lietuvninkų'' 25 metų sukaktuvių jubilėjinė kningelė, su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žemės Giesmė (apysaka). Pirmoji dalis	$1.00
Žemės Giesmė (Apysaka). Antroji dalis	50
Žmogus. (Apysaka.)	15

Rašykit
J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!

Pirk dziegorėlius, lencugėlius, šlubinius žiedus. šipkortes, daviernastis, siųst pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatoms rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.

Visiem velijam eit pas

Jurgi Jeszmanta,
6 So. Washington St.,
Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

„Vienybės Lietuvninkų''
KELIAUJANTI AGENTAI!
J. DIGRYS,
S. SZAFRANAUCKAS.

Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio,** 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.00.

Mokyklon Lietuves priima ,,The International College of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.

Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

152 Polk Str. prie **Ferry Str.**
NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalioga dykai. Knygos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką a t šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.

P. S. Teipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ai t išmokesčio vietiniai kre p kitės pas mane.

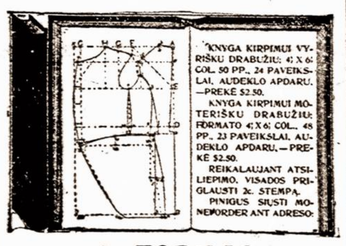

KNYGA KIRPIMUI VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ; 47 X 46 COL. 50 PP., 24 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU. —PREKĖ $2.50.
KNYGA KIRPIMUI MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ; FORMATO 47 X 46 COL., 48 PP., 23 PAVEIKSLAI, AUDEKLO APDARU. — PREKĖ $2.50.
REIKALAUJANT ATSILIEPIMO, VISADOS PRIGLAUSTI 2c. STEMPA, PINIGUS SIŲSTI MONEYORDER ANT ADRESO.

J. TOPILIS
120 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

Newarkiečiams.

Vienatinai kur galima gauti čystų visokių liekarstvų už pigiausę prekę,

M. OLSHIN'O Aptiekoje,
Kampas Congress & Lafayette Str., Newark, N. J.

Vienatinė rusiška aptieka Newarke, kur jųs galite gaut visokių europėjiškų ir Amerikoniškų liekarstvų.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų

ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stipręs!

DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čyščiausių, sviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,
G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

Sergėkis neverto pamėgdžiojimo ir reikalauk tikrojo Pain-Expellerio su Inkaro apsaugos ženklu, kaip viršui parodyta.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) *$52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.

PASALPA — VIENYBĖ — SVIETA

Muzikos myletoju atydžiai!

Išėjo iš po spaudos du naujų muzikos veikalu, abu Petrauskų Miko kompozicijos.

1) ,,SKAMBANCIOS STYGOS'', 2) ,,GAMTA GRAZI''. Pirmas—duetui, antras—kvartetui. Abudu veikalu kainuoja $1.00, vienas 50c. Užsisakydami adresuokite:

J. J. Paukszt is & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.

Išdirbu visokius dokumentus. Inšiurinu forničius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.

Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdintk.

NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923. **Valandos:** nuo 9 ryte iki 5 vakare.

BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. **Valandos:** nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palaegų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

ISZGYDYTAS
isz 10 metines Rupturos

John E. Evans sunkiai dirbantys kalvis iš Wapwallopen, Pa. Fabrike parako, apsakinčja historiją, kuri užims visus akyvus,

Perėjo penki metai Aprilliuje š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, Pa., bakentėjau ant dubeltavos Rupturos. padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai, kurie mane prieš tai gydė jog tai yra didelė kvailystė mislyt, jog Ruptura duosis išgydyt be operacijos (aš esmiu priešingas tokių operacijų). Po perskaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa , apie gydymą Rupturos per Daktarą O'Malley, nusidaviau į ofisą į Wilkes-Barre, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydins mane iš kentėjimų, nenorėjau į tai įtikėt. Bet dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą užtai, jog esmiu dabar suvisai sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokių diržių, norint gana sunkiai dirbu, už ką pirmiausiai padėkavoju Dievui, o potam daktarui O'Malley už jo išgydymą. Jaučiuosi jog tai yra mano privalumu duot rodą kožnam, kuris kenčia ant Rupturos, idant nusiduot pas Dr. O'Malley.

JOHN EVANS, Wapwallopen, Pa.

Dirželiai niekad neišgydis Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali but išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir peršk dos per mano Kemišką-Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyt jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos užtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs. Atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozeliais, aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duodu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti. Prisiųsk pačtinę markę už 2 c., o aplaikysi daktarišką knygutę su abrozeliais už dyką.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. **Wilkes-Barre, Pa.**

Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

ŽIRA

10 CIGARETTES FOR 5¢

CZYSTUMA
GERUMAS
EKONOMIJA
Viskas suvienyta ŽYROJE

Laimi už nuopelną

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių. laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knyga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikus, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnes kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES **95 Grand Str.,** **Brooklyn, N. Y.**

Tautietes ir Tautiečiai!

Dr. Ignotas Stankus

Jau praslinko apie trejatą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste **Philadelphijos** randasi tiktai vienas tikras lietuvys **daktaras Ignotas Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.** Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ignotą Stankų, likosi užganėdinti ir platina jo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peikikas yra neišmintingas žmogus, arba koksai žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žydbernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduoniai-valkatos su New Yorko žydberniais įkvailino vieną bėdną, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteisingai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisingą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

☞ Padėkavonės Daktarui Stankui. ☜

Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėj. Aš Marijona Pocienė, 4443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgau, turėjau skaudėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiuvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimais ir abelną nusilpnėjimą. Šaukiaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsišaukiau prie daktaro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištariu jam širdingą ačiu ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozapas Gudauskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištariu širdingą ačiu daktarui Ignotui Stankui už priėmimą gydnolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abelno nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jųsų gydnolių teisingai sugrįžta mano sveikata ir daugiau gydnolių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsiu atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masauskienė, 2 Hutchinson St., Jobstown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimo lakstantį kraują su nežėjimais ant kuno. Aš likaus išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Aš Juozapas Vinkeviče, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoju daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamstos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurusaitis, 3206 Stanford st., Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktoras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lakočeviče, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs viltį buti sveikn, bet kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stankų, jis už pirmo priėmimo gydnolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu $2.00 gastinčiaus.

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus

1210 S. Broad Street, - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuvių Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) **Brooklyn, N. Y.**

Sveikata Auga!

KAIP IŠMINTINGAS UKININKAS PATAIKO Į TINKANČIĄ DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ; kuri gražiai sudygsta, puikiai auga ir gausius vaisius atneša, **TEIP SUMANUS PROFESIONALIŠKAS DAKTARAS,** pažysta gerai ligą, pritaiko atsakančiai liekarstas prie visokių nesveikumų, silpnybių, kurios pasėja vaisius sveikatos, panaikina ligą, užmezga išgydymą, sugrąžina pajiegas ir išaugina puikią sveikatą ir drutumą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmybę. **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS bei daktarai** tukstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių ligų

SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitam laike pataiko sergantiems pagelbėti todel, kad gydo išsyk, o nedaro experamentų ant sergančių. **Vyriausias Klinikos Daktaras,** per Amerikos valdžią, net **medaliu apdovanotas.** Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaiso kiekvienam liekarstas iš sviežių gvarantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kuriuos tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patįs žmonės rašo:

GARBINGAS PH. M. CLINIC! Pranešu, kad liekarstas subaigėm ir esame labai užganėdinti už tikrą pagelbą; greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už ką siunčia širdingiausią padėkavonę. Jusų pamačiyvą ir teisingą budą gero gydymo, skelbsim tarp savo pažystamų, kadangi tik jųs broliškai žmonėms tarnaujate. Pasiliekame dėkavodami su **moteria A. Antonickas.** Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevičienė, Box 256, Glens Falls, N. Y., teipat šimtais kartų dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nervišumo, dieglių kojose, nusilpnėjusios ir sutrusios sveikatos — teipat moteriškų ligų. **Nemažiau dėkingi:** L. KLIMAS, 55 Ellsworth St, Worcester, Mass., Mr. M. KOLIAGA, Box 102, Boswell, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Center St., Freeland, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokiu budu negalima sutalpinti.

ĮSITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoje kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturė i tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: po čiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonuose; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nevirbimo, užkietėjimo, slogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio be pjaustymo be aparacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teipat moteris nuo skaudmingų mėnesinių** ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola vargingimui žmonių, VYRŲ ir MOTERIŲ. **Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,

1117 WALNUT STREET, **PHILADELPHIA, PA.**

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Klinikos dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mes visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame. Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spandos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spandos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spandos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukszlis & Co.

120-124 Grand Street, **Brooklyn, N. Y.**

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	10c. ir 25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

☞ Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais. ☜

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. **Brooklyn, N. Y.**

Ar matei kada-nors laikraštį

"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokite

DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas

gausi pas mane, taipgi visokius muzikališkus Instrumentus ir lietuviškas knygas. Rašyk man Katalogo reikalaudams, kurį pasiunčiu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Ar Skaitai Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00,** pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Šalė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Sergantieji Lietuviai!

AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE?

Diena po dienai, savaitė po savaitei, mėnesis po mėnesiui, metas po metui gydau sergančius lietuvius. Paži rėkite kiek sergančių jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ilgametinėje įkirtioje ligoje. Kada jums gyvenimas įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekarstvų, jaučiatės jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinė pagelba yra be užvilkimo kreiptis prie seno, garsaus specijalisto

DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškįs jums ligą. Gydau jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaipo: Netekimą spėkos, užnuodijimą kraujo, tešėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, per kurius matau jusų vidurinius organus. Nekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangus. Chemiškai ir mikroskopiškai ištiriu kraują ir šlapumą. Neatidėliokite ant vėliaus, bet tuojaus ateikite pas garsų

DRA L. LANDES

140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.

Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakare; nedėldieniais nuo 10 ryte iki 4 po pietų.

Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☜ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo..... 10c

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis

Box 62 New York City

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

I. J. Paukštis & Co.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 rutų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Praleckijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsilmat arba norit užsilaikt šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos kreipkitės prie:

American Film Exchange

A. T. Račiunas Mgr.

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 2536 W. Bedford.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, neužmirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8—R)

A. OLSZEWSKIO BANKA

Chicago, Illinois

PRIIMA pinigus taupinimui nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykit šiuom adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

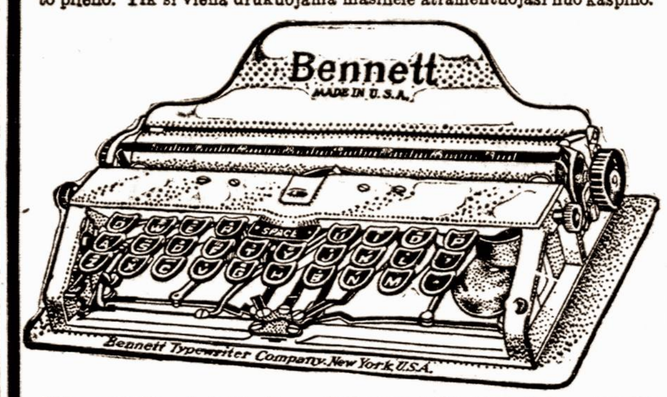

Didumo mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

Russia — 16.000 tonų. **Kursk** — 13.500 tonų. **Czar** — 13.000 tonų.

Į **Rotterdamą** į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**

$31.00	3-čios	klesos	$33.00.
$45.00	2-ros	klesos	$50.00.
$65.00	1-mos	klesos	$75.00.

Išplaukia kas antra subata.

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Czar — August 23
Kursk — Sept. 6
Russia — Sept. 20

Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališka kontorą-Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone — 2850—2851 Rector.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„SVYTURYS"

1913 metų.

Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., mes parduodam po 50c.

Gaunamas pas J. J. PAUKSTĮ & CO.

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

74 Grand Street

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

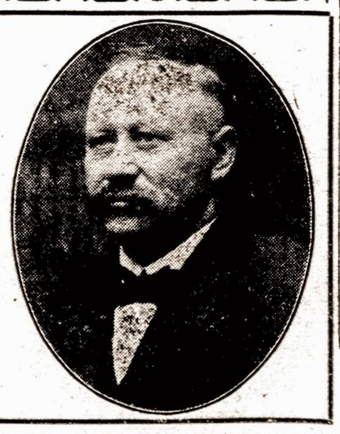

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

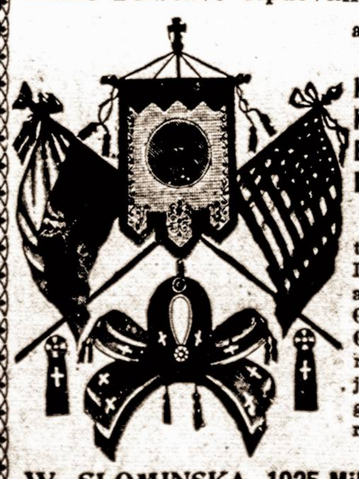

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ŽMIJECZNIK

Žmijecznikas yra tikrasis Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų, — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvepią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1163 W'msburgh

ADVOKATAS

KAZIS KRAUČUNAS.

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių byių ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

G. BENSON,

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.